

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regela Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egyes évre ... 600 Lej
Fél évre ... 300 Lej
Negyed évre ... 150 Lej
Havonta ... 50 LejMűködés díjazás szerint.
Megjelenik naponta reggel.Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Bucurestiben 50 baniya
több.

Politizálni akarunk!

Románia új alkotmánya, amelyet alig egy évvel ezelőtt szentesítettek hosszú parlamenti harcok után, az erdélyi magyarság szempontjából rendkívül érdekes és értékes olvasmány. A legmesszebbmenő jogokat biztosítja minden Romániában élő állampolgárnak nemzeti és faji tekintet nélkül, biztosítja részére a szabad gondolat nyilvánítás és politizálás legteljesebb lehetőségét.

Az alkotmány által védett állampolgárok közé tartoznak az erdélyi magyarok is. És mégis mit látunk? Erdély magyarsága még mindig közömbös saját sorsa iránt, nem hallatja hangját, nem lép ki a porondra, nem akar tudomást venni arról, hogy nélküle határoznak róla. Pedig van ehhez politikai szervezőkészség: a Magyar Párt, de ez a hatalmas kolosszus szinte élettelenül hever, mintha tagjai bennük letnének. Miért van ez így?

Nézzünk már egyszer komolyan szembe a dolgokkal, hagyjunk el a frázist, rázzuk ki magunkról a közönyt és vessük meg már egyszer lábunkat szilárdan ezen az ősi földön, amelyen születünk és amelyen élünk. Öt évvel vagyunk már utána a trianoni békeszerződésnek, amely döntött sorsunk fölött és amely új kezét adott. Az új állam csak azt kérte tőlünk, hogy legyünk loyális és a törvényeket tisztelő polgárok, igyekezzünk dolgozni, energiánkat, tudásunkat, bocsássuk a megnagyobbodott Románia szolgálatába. Jogokat biztosított nekünk az új haza és ezeket a jogokat törvénybe is iktatta, a kisebbségi jog ma már a román alkotmány alapelve. Értsük meg jól: alapörvény, amelyet rendeletekkel és ujonnan hozott törvényekkel megváltoztatni, vagy hatályon kívül helyezni nem lehet.

Tehát meg van a jogunk ahhoz, hogy éljünk, hogy szavunkat hallassuk és mégis, most, amikor azt látjuk, hogy nélkülnk határoznak rólunk, nem mozdultunk meg, vagy ha meg is mozdultunk, ezt erőtlenség, bátoratlanság tettük. Törvények biztosítják nekünk az alkotmányosság fegyverét, ezek a törvények erősek, miért nem helyezkedünk védelme alá?

Nézzünk csak körül a szomszédos utóállamokban? Mit látunk ott? Nagy és intenzív magyar pártok vannak Jugoszláviában és Csehszlovákiában és ezek a pártok ott dolgoznak a parlamentben, a szenátusban, a városi és községi választásoknál. A magyar lakosság a magyar pártok mögé tömörül és a magyarok magyar szavazókat küldenek a fő-

rumra, hogy védjék érdekeiket. Miért ülünk mi ülötött kezekkel nyugodtan, vagy nehéz álomba merülve, miért várjuk, hogy valaki felrázzon bennünket? A romániságtól ne várjuk ezt, mert ők csak a jogot adják meg, de azonnal nem törődhetnek velünk. Nekünk magunknak kell törődnünk magunkkal.

Megmondjuk nyíltan: mi itt Erdélyben lakó magyar kisebbség

Poincaré politikája a régi marad.

— A francia sajtó edvözi Poincarét. — Német politikusok olaszországi utazása.)

Párisból táviratozzák: Poincaré hétfőn délután kormánygyűlést tartott és az új kormányról a Kamara előtt beszélt. A beszéd szerint Poincaré célja az, hogy az új kormányt a francia sajtó szívélyesen köszönti az új kabinetet és utal arra, hogy Poincaré a válság idején bizonyították, hogy politikai irányvonala az ország legnagyobb részében helyesnek találta.

Köztársaság Albániában.

Athénből táviratozzák: Az albán parlament kiküldte a köztársaságot. Az országot az új alkotmány megalkotásáig négytagú tanács kormányozza.

Beszűntetett német sajtólapok.

Berlinből táviratozzák: A szo-

politzálni akarunk. Ami akarunk, szavunkat akarjuk hallatni és szám arányunkhoz mérten be akarunk vonulni szennatusba, parlamentbe, községi és városba, minden olyan helyre, ahol rólunk határoznak. És ezt az új román alkotmány védelme alatt akarjuk megtenni, mert az alkotmány mindenkit egyformán véd és ezek közé a megvédett polgárok közé tartozunk mi is: erdélyi magyarok.

Madridből táviratozzák: A nemzeti bizottság tanácsot, amely a miniszterelnöktől, a hadügyi és tengerészeti miniszterektől és az államtitkároktól áll, ma feloszlott. Hatáskörüket a direktoriumra ruházták.

Spanyolország konszolidáció után.

Madridből táviratozzák: A nemzeti bizottság tanácsot, amely a miniszterelnöktől, a hadügyi és tengerészeti miniszterektől és az államtitkároktól áll, ma feloszlott. Hatáskörüket a direktoriumra ruházták.

A romanati választás rejtelmerei.

(A Kamara igazságos ülése. Vita az állami üzemek kommercializálásáról.)

Bucurestből jelentik: A Kamara tegnapi ülésén Manu képviselő interpellált és közölte, hogy a románai választáson Acesti Községben Petrescu főhadnagy feltörte az urnákat. Mardarescu hadügyminiszter kijelenti, hogy tudomással bír az esetről és a vizsgálatot megindítja. Dr. Lupu akar hozzájárulni a tárgyalás. De nem engedik szöveghez jutni. Az elnök intervenciójára beszélni kezd és elmondja, hogy Petrescu főhadnagy csak asszisztált, de az urnákat Janculescu képviselő törte fel. A többségi oldalon heves: „Nem áll, nem áll!” kiáltások hangzanak el. Az ellenzéki oldalról Michalache oda kiáltja a többség felé: Urnatolva-jok! Az elnök rendreutasítja Michalachet Filipescu becsületiszavára kijelenti, hogy Janculescu képviselő törte fel az urnákat. Lupu kéri a hadügyminisztert, hogy a legszigorúbb megtorló eljárás tegye folyamatba.

— Ezután áttértek az állami üzemek kommercializálásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására. Madgearu hosszabb beszédet mondott és megállapította, hogy a

javaslat nem fogja emelni a terméket és nem fogja idecsalni a külföldi tőkét. A törvényjavaslatnak kizárólag az a célja, hogy az állam kincseit a liberálisok kezére juttassák és ezáltal megerősítsék a liberális pártot. Mutas liberális képviselő a következő szöveg: aki szerint az állami üzemek eddig semmitféle hasznot nem hoztak az államnak. Hanem csak nagy terhet jelentettek a kincsfár számára. Ez a kedvezőtlen helyzet a törvény életbelépésével azonnal meg fog szűnni és a kommercializált vállalatok hasznosító fizetési lesznek az államnak. Utalt arra, hogy a külföldön már régebben kommercializáltak az állami vállalatok egy részét és ott is sikert értek el vele. Az idő előrelátottságára való tekintettel az elnök az ülést berekesztette.

Bucurestből jelentik: Illetékes helyről nyert értesülés szerint a kormány ekálott attól a tervétől, hogy a Kamara a királyi pár külföldi utazása alatt is tartson üléseket. A kormány elhatározta, hogy a parlament április 10-től május 25-ig huszvéti szünetet tart. A szü-

net végzetével a Kamara ülészakát királyi kéziratral július elsejéig meghosszabbítják. Ezen idő alatt a kormány felelősenül letárgyalja az állami üzemek kommercializálásáról, az elemi oktatás reformjáról, az erdélyi hadsereg reorganizálásáról szóló törvényjavaslatokat. A bányatörvényre, a közigazgatási reformra és több kisebb jelentőségű ügyre vonatkozó javaslat letárgyalása a Kamara őszi ülészakára marad.

A magyar ellenzék a szanálási javaslat ellen.

Passzív rezisztencia és mandátumletétel. — Ki lesz az új párisi követ?

Budapestről táviratozzák: A magyar parlamenti ellenzék egy része passzív rezisztenciát önhajt a szanálási javaslatokkal szemben a kormány felelősségének megállapításával. Az intranzigensek részéről hangok hallatszanak, hogy a mandátumokat le kellene tenni. A kormánypart egységesen a javaslatok mellett foglal állást.

Berlinből táviratozzák: Harling William, aki annak idején Magyarország népszövetségi főbiztosi állására volt kizárva és most Budapesten tartózkodott, hogy a magyar közélet vezető em bereivel tárgyaljon, ma Párisba utazott. A párisi magyar követ állását egyelőre nem tölti be. A követi állásra Walkó Lajos kereskedelmi minisztert szemelték ki, azonban ő nem vállalta el. Pekár Gyulát is emlegették, azonban ő bizonyos kérdésekben való exponáltsága miatt nem kerülhet komoly kombinációba. Báró Kordnyi Frigyes, aki eddig képviselte Magyarországot Párisban és most pénzügyminiszterre nevezték ki, a szanálási javaslatok letárgyalása után Millerand köztársasági elnökkel és a francia miniszterelnökkel bucsulatógatásokat tesz.

— Pesten székelt az osztrák-magyar török követ. Budapestről táviratozzák: Tahy László, Magyarország törökországi követe április elsején indul el Angorába, hogy bemutassa megbízólevelét Kemal pasának, azután visszatér Konstantinápolyba, miután Angorában a követség számára megfelelő elhelyezés nincsen. Huszrev bey budapesti török követ ezzel egyidejűleg indul el Budapestre és mint Törökország ausztriai és magyarországi követe Budapesten fog székelné, annak dacára, hogy a törököknek Bécsben gyönyörű követségi palotájuk van.

Capablanca elfogott királynője.

(A világsakkmeister elsápadt Réti mester döntő huzásától)

(Newyorki levél.) A világ minden valamirevaló sakkozójának tekinthető mohón szegeződik arra a halaványzöld kártyával bevont teremre, amelyben napok óta az idei nagy sakkverseny matadorai szótalanul ülnek s vivják gondolat csatáikat. E sakkverseny első, nagy szenzációja Capablanca világbajnok feltűnő indiszpozíciója.

Senor José E. Capablanca csakugyan nem mutatja azt a formáját, amellyel máskor mindenkit bámulatba ejtett. Eddig négy játszmában csak az eldöntetlen tudta megszerezni. (E levél írásakor a tudósító még nem értesülhetett arról, hogy Capablanca Rétiel szemben játszmát veszített. A szerk.)

— Ha meggondoljuk, — mondotta egy idekábélezett interjúban Sir George Thomas, az ismert brit mester — hogy Capablanca az 1922. londoni versenyben gyors egymásutánban tízenhárom játszmát nyert, négy eldöntetlen volt, veszíteni pedig egyetlenegy sem vesztett. Laskerrel szemben pedig szintén imponáló fölényrel nyerte meg 1921. nyarán a világmesteri címért vívott mérkőzést, akkor bizony jogosult a csodálkozásra. De nem szabad elfelejteni, hogy Capablanca nem éri jól magát . . .

Gyöngékedik a világmester.

A kubai mester valóban gyöngékedik. Már Newyorkba érkezése előtt állandóan panaszkodott hiányokról. Aki tudja, mily fontos az, hogy a versenyző kifogástalanul egészséges legyen, elképzelheti, mennyire ránehezedik játékára, kérdélyére és egyáltalán aktivitására a kellemetlenkedő betegség.

— Mindamellett — folytatta Sir George — igen korai volna, ha már most következtetést vonnánk a verseny eredményére. Hiszen eddig mindössze csak pár játszmát játszottak le és mind-egyik játékosnak *huzat kell lejár szania*. Capablanca tehát még könnyen elnyerheti az elsőséget...

Ez igaz, csak hogy Capablanca pozíciója a négy remi következtében tetemesen megváltozott. Máskor, amikor egyik játszmát a másik után nyerte meg, — játéktípusában arra kellett törekednie, hogy a többiek utól ne ériék. Most pedig arra kell minden erejét koncentrálnia, hogy *ő érje utól a vezetőket*. Minden sakkjátékos tudja, mekkora különbség van a kettő között!

Capablanca hívei, persze, vigasztalják magukat.

— Hiszen — argumentálnak — 1914-ben a *szenpétervári* sakkversenyben *ugyanilyen szerepe volt Laskernak*, az akkori világmesternek. Ő is elérte hátramaradt s csak az utolsó napokban aratta az egyelő győzelmet a másik után s ezekkel az utolsó győzelmekkel *sikerült a pálmát elvinnie*.

Ezek a hívek nem tudják elég nyomtatékosan hangsúlyozni, hogy Capablanca világmesteri címe egyáltalán nincsen veszedelemben. A világmesteri címet nem effajta sakkversenyek döntik el. Őt e cím től csak akkor lehetne megfosztani, ha *akadna valaki, aki őt egyenesen ebből a célból kikíváná és legyőzné*.

— Capablanca mostani helyzetét, — ez a véleménye Sir Georgenak — meg lehet érteni az ő játéktípusából. Az utóbbi esztendőben mindjobban azt a „politikát“

követe, hogy *semmitülről kockáztatni nem megy bele*. Mindig a „tétó alatt áll“ és onnan várja, hogy ellenfele valamilyen csekélyke hibát kövessen el. *Amikor a hüba megtörtént, akkor azután előáll a döntő huzásával*. Egy ízben ki is jelentette, hogy *őt megverni nem lehet, remél mindíg ki tud erőszkölni!*

Ennek a metódusnak természetes következménye az, hogy Capablanca sűrűn kerül remi-helyzetbe.

Capablanca nem veszi tragikusan a vereséget.

. . . Itt írjuk meg, hogy *londoni* táviratok szerint Capablancának Rétiel szemben való veresége *igen nagy feltűnést keltett*. Réti a fiatal sakkozók generáció egyik legerősebb képviselője, nagy kombináló tehetség s az ugynevezett „új iskola“ jelkes matadora.

— A játszma — így szól a londoni távirat — igen sokáig eldöntetlennek látszott. Réti ugy kezdte a játékot, hogy nem a parasztját küldte előre, hanem királyhuzással kezdte meg a csatát. Fentelté délig még senki sem tudta, hogy fog eldölni a hatalmas, szép viadal.

Az urak már mind ebédelni mentek, de Capablanca nem akarta abbahagyni a játékot. Réti nek sikerült rábírnia ellenfelét arra, hogy *a királynőt is harcba vigye*. Ezt a figurát teljesen körülvette. Ebben a pillanatban így szólt Capablanca:

— No most menjünk ebédelni! Réti, mielőtt felkelt volna az asztaltól, *lepecsételte* a legközelebbi huzását.

— *Ha ez a lepecsételt huzás az, amire én gondolok*, — szólta Capablanca az asztalnál a szomszédjához — *akkor elvesztettem a játékot* . . .

Amikor a huzást felbontották

és kihirdették, Capablanca *lassé elsápadt* és ezt mondta:

— *Ez az a huzás, amire gondoltam!*

A huzás arra fényesítette volna Capablancát, hogy elveszítse a királynőjét, de erre nem került a sor, mert Capablanca mosolyogva Réti vállára ütött, szótlanul:

— *Megadom magam!*

Réti nyomában a gratuláló sérege vette körül. Mindenki üdvözölte a fiatal, rózsásarcu mestert, aki szerénykedve hártotta el a dicséreteket. Capablanca *nem vette tragikusan a dolgot*.

— Nem olyan nagy dolog az, — beszélte a körülállóknak — hiszen nem először történt meg velem ez a baleset. *1914-ben is elvesztettem egy játszmát Lasker Emánuellel szemben*. Hátf most is vesztettem, ennyi az egész.

A legnagyobb eredmények.

Newyorkból táviratokkal: A nemzetközi sakkverseny kilencedik fordulóján Capablanca megverte Bogoljubovot és Réti győzött Janovszky ellen. A verseny állása: Aljechin 5 és fél, Lasker Emánuel és Réti 5, Capablanca és Tartakover 4 és fél, Bogoljubov 3 és fél, Janovszky és Maróczy 3, Lasker Ede 2 és fél, Yates 2.

A megcsalt férj tragédiája.

(Megíjoltta feleségét. — Felmentés után megőrült.)

(Saját tudósítónktól.) Két esztendővel ezelőtt egy temesvári fiatal ember, aki a budapesti egyetemen készült az orvosi pályára és az utolsó szigorlat előtt állott, beleszeretett egy budapesti nagyiparos lányába. A lány szülei hevesen ellenezték a házasságot, de mégis a fiatalok győztek és az eléjük tornyosuló akadályok leküzdése után a szerelmes fiatalok-

A festészet új céljai.

Irtá: Szántó György.

(Szántó György kivételes tehetségű, merészen fölfelé ivelő, új utakat kereső művész — volt. Volt . . . A háború véresszájú Molochja legértékesebbjét, a nagyszerű lehetőségeket kutató két szemét követelte áldozatul. Megmaradt műveiből most retrospektív kiállítást rendez Aradon. Szántó György azonban csak az ecsetet tette le kezéből, produktív agya intenzíven működik és legközelebb megjelenik egy husz évre terjedő hatalmas munkája, amely az elmúlt esztendőkharcos művészi akarsait tárgyalja vonzóan érdekes regény formájában. Ez a mély tudással és intelligenciával megírt tanulmány legfényesebb bizonyítéka Szántó György művész-zsenijének.)

Anatol France leghíresebb regénye, „Az Istenek szomjaznak“, egy festő életén át érzékelteti velünk a nagy forradalom egy fázisát, de ezen az egy életen és egy fázison át a forradalom egész szellemét, titokzatos pszichéjét. Nem véletlen, hogy ehhez épen festőt választott, mert lehet-e egyenesebb út ennek a száz fátyolba burkolt nagy titoknak a megközelítésére, mint épen egy művész élete? A művészet az örök

forradalom és a társadalmi forradalmi fázisait mindig megelőzi. Ezért szeizmográf, vagy ha úgy akarjuk, égfel fordított tükör óriások kezében. Jelzi a magasságok, vagy mélységek eljövendő parancsait.

Az Istenek szomjaznak. Evarist Gamelinje magányos, tépelődő, sikerek nélküli fiatal piktor, aki utálatat fordít el a rokokó cukrozott, céda művészetétől. Összeszorított fogakkal, dühtől sápadtan nézi, hogyan vásárolja a Versailles után igazodó közönség a Fragonard, Bouché és Greuze képeiről készült metszeteket. Mert az ő lelkében már a David-iskola nagy antik vízióinak reflexei ragyognak és sötétlenek. Végzet-tragédiákat rejt méhében az idő és a parümesöt véreső fogja követni. De aztán kitombolták magukat a hősök a történelem színpadán és mire az előadás véget ért, elnémult a kísérőzene is: David és az empire szigorú erkölcsű, antik korba tisztult iskolája.

Münchenbe tevődött át a művészeti centrum a polgárság jogainak kivívása után. Piloty és a közben iskolákból felhizakodott Akadémia asszonyosság folytatták a nagy történelmi tradíciókat, de David, Horace, Vernet és Messonier szinte páthoszat és Ingres nemes tisztultságát, barna-német generálszósba fojtották és a polgári jótét jóllakott pocakkal butult bele

az anyagfestésbe. Selymek, bársonyok, bronz és márvány technikafitoktató visszaadásába fulladt a művészet lelke, az eszme. Ennek a vétkez hazugságnak az átkát nyögi még ma is itt nálunk a piktura, egy évszázad vergődései után. Csak kivételes nagy zsenik tudtak ebből a hinárból az örök igazságok szigetére felkapaszkodni: Böcklin és Munkácsy. Ennek a két léleknek tragikus örvénylő mélységei és elysiumi magasságai ellenállhatatlan erővel törték át az akadémikus anyagfestés megülő közepszerűségén.

De a művészet folytonos haladásának új fázisai nem kivételes zsenik után igazodnak. Ezeknek művészete zárt egység és habár mindenki számára megközelíthető, senki számára sem utánzóható. Jönni kellett a Böcklin epigonok mellett egy új, egyetemes célkitűzésnek és jött is: az impresszionizmus.

Nagy fellelégzés volt az első vágya, levegőt a kompozíciókkal fulladásig tulsufolt vászakra vinni, sok levegőt. A romantika erőltetett borongós vadsága és émelvítő szentimentalizmusa után bele kellett kapaszkodni az élet realizmusába, hiszen az akadémia műtermi méricskélései annyira eltávolodtak a művészet egyetlen életétől, az élettől, hogy Anteusként vissza kellett térni hozzá, nehogy az álpátosz hazugságok markában megfulljon. Manet és társai az uccára és

a rétekre menekültek, fényt és levegőt keresni, a helyszínen megfogni a folytonos változás egy-egy vibráló momentumát: az impressziót. Talán tulságos sok is volt az a levegő, ami most a vászakra került, mert sokan úgy érezték, hogy a természet csakis külső képeinek gyors és bravuros utánzásában túlkönnyűvé vált a képek fajsulva. A természetből is jó lesz tehát kivonulni, csak úgy, mint a műtermekből. De hová? A legszűkebb és legtágabb dimenzióba: önmagunkba. Ez a végő kivonulás: a szecesszió.

A bécsi Gustav Klimt és társai voltak az elsők, akik ráeszméltek annak, hogy nem elég a természetet minél hűbben visszaadni, saját magunkat is éreztetni kell annak minden porcikájában. És ez csak a természet szuverén átalakítása útján történhetik. Ez a törekvés fokozottabban lépett fel nagyon rövid idővel utána Olaszországban, ahol a futurizmus nevet irták zászlajára. Az olasz kirobbanó temperamentum aztán nekiszegte a külsőségek ábrázolásának a belső erők érzékeltetését, nem is sejtve, hogy tulajdonképpen csak az impresszionizmus törekvéseit fokozta és mélyítette ki, tulságos szubjektivitásokban gyakran érthetetlenül válvá. Marinetti, Boccioni és Carra robusztus kitérései Németországban higgadtak le és tisztultak ki az expresszionizmus művészetében. Ez az irány a bensőségek, az

ből féj és feleség lett. A fiatalok zavartalan boldogságban éltek Budapestén mindaddig, amíg az aszszony meg nem ismerkedett egy orosz tisztel, akivel intim barátságot kötött. A férj feltékeny lett. Titokban kutatni és nyomozni kezdett, míg egyszer tetten nem érte őket egy titkos találkahelyen. A megcsalt férj örvengve rogtott a megrettent párra. Az orosz tiszt kiugrott az ablakon, de a szerencsétlen aszszony már nem menekülhetett, férje torkon ragadta, leterpette és megfojtotta. A gyilkos férj önként jelentkezett a rendőrségen. Az ügy főtárgyalása annak idején Budapesten nagy feltűnést keltett. A vádlott férjet a bíróság felmentette és az ítélet kihirdetése után a közönség valóságos rőzszesővel árasztotta el. A rettenetes lelki megrázkódtatások után a szerencsétlen férj visszatért Temesvárra, ahol súlyos betegen hónapokon keresztül őrizte az ágyát. A mikor állapota jobbra fordult szegedi rokonaihoz utazott. Ott azonban állapota ismét rosszabbodott és idegrendszeré annyira megbomlott, hogy most a budapesti lipótmeczei tőbolydába voltak kénytelenek szállítani hozzátartozói.

— A chisenevi anarchista összeesküvés. Bucurestiből jelentik: A Chisenevben leleplezett anarchista összeesküvéssel kapcsolatban az állambiztonsági hivatal letartóztatott egy bécsi bolsevista fűtárt, akinél Bécsből hozott forradalmi röpiratok, a román, katonai esapattestek csoportosításáról szóló jegyzeteket és a kémkedésre vonatkozó különböző okmányokat találtak. Az összeesküvés ügyében Chisenevben és a környéken több letartóztatás történt. A vizsgálat érdekében a nyomozás többi adatait titokban tartják.

én, érzékeltetése a természet külsőségeinek teljesen egyéni átcsoportosításában, sőt átfőrmálásában. A hely, idő, eszelekvény egységének merev szabályai feloldódnak az igazság átszellemült keresésében. Nem először jelentkezett ez az irány a közel-művészetben. Az őseber barlangi rajzaitól kezdve megjelenik időnként az egyiptomi művészetben, az aszkézis és vallásháborúk művészetében és mindenkor, amidőn az emberiség harcainak nagy szenvedései örvényében a felszínre bukkann kőoszok mélyéből az egyetlen, örök vizsgálat: az eszme. Ezzel a felfokozott érzékenységgel szemben a kubizmus a fensőséges önuralmat hirdeti. Már a bizánci bazilikák mozaikjaiban megnyilvánult a színek és vonalak abszolút leegyszerűsítése, a korlátlan uralkodás a természet szeszélyes formái fölött. Mert nincs az a komplikált alakzat, legyen az figurális, tájképbeli avagy holt anyag, melynek alkotóelemei ne a legősibb geometriai vonalak és síkok, avagy tesztek lennének.

Picasso törekvései, amelyek Cézanneon át El Grécoig vezethetők vissza, odairányultak, hogy ezekben az ősfőrmákhoz való visszavezetésekben előről és minden hagyományok félrerugásával kezdje meg szűz utakon az igazság keresését. Ezért dobta el a vonalperspektívá hazug optikai illúziókeltését is. Mert csak a forma, a kifejezőmód változó: az igazság keresése különböző utakon. De az eszme állandó, mert a teljességében hozzáférhető, len igazságnak parányi szent része.

Az olasz király vonata nekiment egy sziklaomladéknak

(A vonatvezető ébersége elhárította a veszedelmet. — Újabb katasztrófa-tól tartanak Amalfi vidékén.)

Rómából táviratozzák: Az elemi katasztrófa, amely Dél-Olaszország több városát érte, még egyre szedi áldozatait. Amalfi környékén a sziklafalak tovább omladoznak és a földcsuszamlások folytatódnak. III. Viktor Emánuel király vonaton akart a helyszínére utazni, azonban egy leomlott sziklával rázuhant a pályatestre. A király

vonata nekiment az omladéknak, de szerencsére a vonatvezető nagy óvatossága folytán jelentősebb baj nem történt. A király visszautazott Nápolyba, ahonnan hajóval fogja megközelíteni Amalfit. Nápolytól Salernoiig és Amalfitól nyugatra állandóan zuhog az eső. Újabb nagyarányú katasztrófáktól tartanak.

Patkó István levele Uruguayból.

(„Miért is nem hittem a Közlönynek...” — Borzalmas leírás a kivándorlás áldozatairól)

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny több ízben foglalkozott a dél-amerikai kivándorlók siralmas helyzetével és a kivándorlási ügyvédek felkiismeretlen munkájával, akik legtöbb esetben nem a hajótársaságok, hanem a dél-amerikai nagybirtokosok megbízásából szállítják az egészséges munkások embereket a nyomorba, a szertvedésbe és a pusztulásba. Leleplező cikksorozatunk igazolására közöljük a szerkesztőségbe érkezett kétségbeesett panaszos levelek egyikét, amelynek írója az ügyvédek rábeszélésre otthagyta hazáját és a következő levélben számol be szomorú tapasztalatairól:

— Montevideo, 1924. február 24. Tisztelt Szerkesztőség. Ahírott aradmegyei Szederháti községből kivándoroltak nevemben írom ezt a levelet, akik azzal a reményvel hagyták el hazánkat, az ügyvédek rábeszélésére, hogy családunknak jobb jövőt biztosítsunk. Jó teremtőket ígértek, de sajnos, csak ígéret volt, mert rutul becsaptak bennünket. Kivitték miniket szerencsétleneket kávé-munkára és annyit sem fizettek, hogy a keresetünkben jól lakhattunk volna. Ez még nem lett volna olyan nagy baj, hisz az ember jobb jövő reményében szívesen szenved, de

a klíma egészségtelen, szegény magyarokkal vannak, telve az összes kórházak. Rengeteg a mérges kizivó, amely sokat elpusztított közülünk, a moszkító, meg a szunyog csipése kimondhatóan kínokat okoz. A sorsüldözött szerencsétleneknek még a halál is megváltás.

— Jelenleg Uruguayban vagyok. Feleségem és három fiatal családomat kiint hagytam a kávéföldeken. Ma kaptam levelet feleségemtől, amelyben írja, hogy három gyermekem a kórházban fekszik. Azért jöttem ide, hogy hátha mégis adna az állam telepet. De ebben is csalódtam kérszemmel, mindent megokolás nélkül visszaszabtattak. A levegő itt sokkal jobb, mint odakint, de nem lehet munkát kapni, mert tele van a város kivándorlókkal, akik

elhőért is dolgoznak.

A szerencsétleneket tönkreteszi a gond és a nyomor és megesszi őket a pészok és a sok undok féreg.

— Olvastam, hogy az ügyvédek még most is garázdálkodnak odahaza. Kérem tisztelt Szerkesztőt ur írja meg a lapjában a mi szo-

moru helyzetünket, hogy önkéntesnek azok, akiket elakarnak szedtetni a rúbszolgaszállítók. Ha nem akarnak teljesen tönkre menni, ne jöjjenek erre a vidékre és ne illejenek vel a sok felkiismeretlen ember rábeszélésének.

— Azoknak egyrésze, akiket kávé-munkára vittek, nem bírták a borzasztó életet és eladták keves, még megmaradt ruájukat, napokig gyalogolva romgyosán, betegent érkeztek San Pauloba. Pénze senkinek sincs a kivándorlók közül. De ha volna is, földet csak a vasúttól 70—80 kilométer távolságra lehet vásárolni. Az a föld is olyan, hogy ezer ember kellene a megművelésére, akkor is csak évek múlva lehetne használni.

— Tehát ilyen a helyzetük itt szegény kivándorlóknak. Okuljanak belőle azok, akik otthon vannak. Maradok a t. Szerkesztő ur igaz híve, Patkó István, akinek inkább a lába tört volna le, mint, hogy elhagyja hazáját. Mért is nem hittem én a Közlönynek azt, amit 1922 november hónapban írt meg a kivándorlók szomorú sorsáról. Isten onökkel és velünk!

Eddig szól Patkó István a meg rázóan tragikus sorsu kivándorlónak szomorú panaszos levele. Szórol-szóra ezeket írta és minden szava fájdalommal jalkiáltás, kétségbeesett intés a pusztulás és a ki zsáfolmányolás országából.

Elfogott rablótámadó.

(Timisoarai betörő támadása az aradi ligetben.)

(Saját tudósítónktól.) Vakmerő rablótámadás történt tegnap este Aradon, a városligetben. János István Széll-ucca 1. szám alatti lakost megszólította egy fiatalember és együtt betértek a Három csillag vendéglőbe. Rövid idő múlva a fiatalember kihívta Jánosit a vendéglőből és együtt elindultak a liget felé. Alig értek a liget fái alá, amikor az ismeretlen torkonragadta Jánosit, azután egy hatalmas ütőssel elkábitotta. Az eszméletlen embert a járőrelők találták meg s hazaszállították lakására. Ott kiderült, hogy Jánosit az ismeretlen támadó kirabolta. Elhopta pénztárcaját és aranyóráját láncsal együtt. A rendőrségen feljelentést tettek a vakmerő rablótámadó ellen és Purdi Péter detektívet bízták meg a nyomozással. A nyomozás eredménytel jár, a delután folyamán sikerült letartóztatni Farkas István többször büntetett csavargót aki beismerte, hogy a rablótáma-

dást ő követte el. Vallomásaiban elmondotta, hogy Temesváron betörés miatt volt elítélve, de megszökött az ügyészség fogházából.

Az új lakbértörvény ismertetése.

Írta: Dr. Székely Aladár ügyvéd.

(II. közztemény). A törvény 3-ik cikkében a törvény kijelenti, hogy mindazok szerződéseit, akik a törvény első szakaszában felsorolva nincsenek, a közönséges jog alá tartoznak és ez okon nem hozhat szabbított meg. Azonban ezeket sem lehet 1925 május 6-ika előtt az általuk bérelt helyiségekből kitenni.

Kiknek a bérelti szerződéseit nem hosszabbítja meg a törvény, s illetve kik lakhatatlanok hi az 1925 évi május hó 6-án? A jogi személyek: részvénytársaságok, ipari és kereskedelmi vállalatok, alapítványok stb. Azonban ezek is kérhetik bizonyos időn belül szerződésük meghosszabbítását a bíróságtól, ha úgy vélik, hogy ehhez joguk van. Oly idegen állam polgárok bérszerződéseit, akik a törvény első szakaszában felsorolva nincsenek csak az esetben hozhat szabbított meg, ha az illetők 1919 november 8-án már itt laktak az országban és ha hazájuk és Románia között a lakbérteti szerződések meghosszabbítása tekintetében viszonyosság áll fenn. Román nemzetiségű idegenek (straitni románi) — legyenek azok akár főbértek — ugyanazon jogokat élvezik a bérszerződések meghosszabbítása tekintetében, mint a román állampolgárok.

Csak azok a bértek és albértek részesülnek az új lakástörvény előnyeiben, akiknél a törvényes feltételek fenn forognak. Az új lakástörvény ugyanis a következő feltételeket írja elő a bértekkel és albértekkel szemben:

1. A főlakóhelyük abban a helyiségben legyen.
2. Személyesen használják az ingatlant és azt tényleg elfoglalva tartják. Tehát az üres vagy nem használt bezárt helyiségekre nem vonatkoznak a törvény nyújtotta előnyök.
3. Ne legyen a bérteknek, vagy házastársának ugyanazon helységben olyan ingatlana, amelyben el-lakhatna, s azt mégis lakatlanul tartja. Nem hosszabbítja meg a törvény azok lakbérleteit sem, akik valamilyen hatóságától, vállalatától, vagy munkaadójától természetbeni lakást kapnak, s azt el nem foglalják vagy elfoglalják ugyan, de a mellett még bérben bírt lakásukat is megtartják.

4. Nem hosszabbítja meg a törvény azoknak a lakbérteti szerződéseit sem, akik — akár ők maguk akár házastársaik — 1920. május 6. óta egy ingatlanukat eladták, vagy bérbeadták, amelyben el-lakhatott volna. Az ingatlan eladásának egy esetben van ment sége a lakó részéről, t. i. ha azért adta el az ingatlanát, mert az közös tulajdoni képezett másokkal. Az ingatlan eladását, annit késsőbb látni fogjuk, és egy számon kéri a törvény a tulajdonostól is, és őt is joghátrányokkal sújtja ezért.

Motza fascistavezér lelötte vádlottársát.

(Gyilkos merénylet a fogházban.)

Bucurestből jelentik: Borzalmás dráma színhelye volt ma reggel tíz óraker a vacaresti fogház irodái helyisége. A fogházban tízenegy fascista forradalmár diákot őriznek, akiket még a múlt évi fascista mozgalomból kifolyólag tartóztattak le. A fascisták ügyének esküdtszéki tárgyalása holnapra volt kitűzve, hogy a fascista lázadás ügyében a bíróság is ítélkezze. A letartóztatott diákok közül egyet, névszerint Vernicescu Aureliant az ügyesség, miután súlyos vádat ellene emelni nem lehetett, szabadlábra helyezte, aki azonnal haza is utazott Orsovára.

Vernicescu tegnapelőtt levelet kapott a vacaresti fogházban tartózkodó Motza Juantól, amelyben felkéri, hogy még a tárgyalás előtt látogassa meg őt fontos megbeszélés céljából. Vernicescu eleget tett Motza kérésének, Orsováról Bucurestibe utazott, s ma délelőtt tíz óraker felkereste vezéré a fogházban. A fogház irodájában találko-

zta, de jóformán nem is üdvözölték egymást, amikor Motza belső zsebéből hirtelen revolvert rántott elő és annak valamennyi töltényét, összesen nyolcat, Vernicescu kezébe fűródott, a legtöbb azonban a diák mellé furta át. Vernicescu haldokolva zuhant az iroda padlójára.

Az esetről azonnal jelentést fejttek a főügyésznek, aki személyesen szállt ki a helyszínére és hallgatta ki Motzát. Motza látható egykedvűséggel tett őszinte vallomást, s elmondotta, hogy tettét bosszúból követte el, mert megtudta, hogy Vernicescu a letartóztatott vizsgálat során rá nézve terhelő vallomást tett, ami lelejtővé tette, hogy a hazaárulás vádját emelhesék ellene.

Senkisémm tudja magyarázatát adni annak, hogy mikép jutott Motza a fogházban revolverhez és a töltényekhez. Vernicescu életbenmaradásához kevés a remény.

Irodalom, művészet

Kilényi Edward, a csodagyerek

(Beszélgetés a fiatal amerikai művésszel.)

(Saját tudósítónktól.) Kilényi Edward a fiatal zongoraművész hétfőn este vendégszerepel az aradi filharmonikusok hangversenyén. Az ifju művész még gyermekszámba megy, hisz alig tizenhárom éves. Kiváncsiak voltunk a „csodagyermekre” aki Newyorkból jött át Európába és Aradon kezd meg hódító körútját. Nagybátyjánál, dr. Kilényi orvosnál találkoztunk vele és meglepett komoly férfiaságával, szerénységével párosult önérzetével és széles látókörével. Amikor a csodagyermek magánéletéről számolnak be a lap tudósítások, szívesen említtik fel a kis művész gyermekes passzióit, amely mintegy kontrasztként szerepel a magas hivatása mellett. Kilényi Edwardról mást kell írunk.

Egy Chopin darabot játszott amikor beléptünk hozzá. A zongorán szamaszét könyvek heverték: Shakespeare, Amatois France, Bernhard Shaw. Ezekkel tölti szabad idejét a kis művész és nem játékszerekkel. Édesanyjával érkezett Amerikából és kérdésünkre először édesanyja nyújt felvilágosításokat. Két és fél éves korában ült először zongorához. Édesapja, aki egy newyorki színház karmestere, rövid idő múlva meglepetten fedezte fel benne a csodálatos zenei tehetséget és tanítani kezdte. Hat éves korában tartotta Newyorkban az első hangversenyét. Később Filadelfiában hangversenyezett és mindenütt a legnagyobb elismeréssel írtak róla. — Ettől kezdve az amerikai impresszionisták ajánlatokkal halmozták el Kilényi Edwardot. A művész nem erőszakolt csodagyerek, hanem a tehetsége nyilvánult meg akkor, amikor minden idejét a zenének és az irodalomnak szentelte.

Dohnányi felkérésére jöttin Európába, — mondotta a fiatal művész. — Az a szándékom, hogy Budapesten egy évig még tanulok és akkor elfogadom valamelyik impresszionista ajánlatát és világgörútra indulok. A kritikusok

bármennyire is el vannak ragadtatva tőlem, én sokkal többet szeretnék tudni és tapasztalni, mint amennyit most tudok.

Ennyit mondott Kilényi Edward és azzal biosuzott el tőlünk, hogy „vizionlátásra a filharmonikus hangversenyen!”

A timisoarai színház műsora. Vasárnap d. u. 3, 6 és este 9 óraker, hétfőn este 8 óraker: Három grácia. (Utolsó előadás.)

Kulturdelután Aradon. Holnap délután pontosan négy órai kezdettel rendezik az aradi Kulturpalota nagytermében a 24-ik román kulturális ünnepséget. A műsor első számaként dr. Puscariu Sextil a nemzetek ligájáról fog értekezni, majd Volbura Poina egy költeményét adja elő és végül az „Elene Ghiba Birta” leányközépiskola növendékei élőképet és nemzeti táncokat mutatnak be Bogdan H. tanárno vezetésével. Az előadás pontosan 4 óraker kezdődik. Jegyek 5 és 10 lej árban kaphatók a pénztárnál.

Az Ember tragédiájával nyitnak meg egy új newyorki színházat. Newyorkból táviratozzák: A szeptemberben megnvülő Westh Theater nevű színházat Madách Imre örökértékű „Ember tragédiája”-val nyitják meg. A darabot a legújabb budapesti rendezés szerint fogják előadni.

Balla Béla képkiallitása. Vasárnap este zárul az aradi Kulturpalota kis-termében Balla Béla gyűjteményes képkiallitása, mert a művész már hétfőn előkészületeket tesz cluj-kolozsvári és timisoarai-temesvári kiallitásához. Balla Béla képkiallitása, dacára a sok kiallitásoknak, amik a rövid múltban egymásután lezajlottak, meghozta ugy az erkölcsi, mint az anyagi sikert, a kiallitott 60 kép közül több mint a fele aradi műgyűjtők birtokában marad.

Hubay Jenő egyetlen hegedűhangversenye április 2-án, szerdán este 8 és fél óraker Aradon, a Kulturpalotában. Jegyek Scherhágnál.

A „Színház” legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: A hangversenyszézón mérleget, Operanékesnő mint operettprimadonna, Porter Vilma berlini sikerei, Szóke Pista pletykái, stb. A „Színház” rovatát hangversenykritikával is kibő-

vitette, amelyeket Mezey Zsigmonddr., a kiváló zeneesztétikus ír a „Színház” részére.

Fetter Irén ária- és dalestélye április 5-én Aradon, a Fehér Keresztben.

Hogy áll a lej?

1924. március 29-én 100 lejért adtak.

Nálunk:

- 3.— svájci frankot,
- 9.78 francia frankot,
- 43.000 külföldi magyar koronát,
- 45.000 effektív magyar koronát,
- 46.000 belföldi magyar koronát,
- 37.000 osztrák koronát.

Zürichben 3.0250 frankot
Budapestben 40500—42000 K.-t.

„Primadonna” és „direktor” nagy vitája.

(Pör az elmaradt 150 lejes napi gázsik miatt.)

(Saját tudósítónktól.) Erdekies kereset érkezett a napokban az aradi törvényszékhez. A per szereplői Csizmás Sándor szindirektor és Hunyadi Bella primadonna. Mindkét név kevésbé ismert, mert a szindirektor is a primadonna is egy ugynevezett „Ripacstársulat” kötelékébe tartoznak. Amikor két évvel ezelőtt az aradi szimfónia végleg megszűnt, néhány tagja elhatározta, hogy „szintársulatot” szervez, amely prefektusi engedéllyel kisebb helyeken aratná ba bérjait. A babérokra és lejekre pályázó szintársulat igazgatója, Csizmás Sándor, egy volt aradi segédzenész lett, primadonnája pedig egy jóliangu kardalosnő. Hunyadi Bella, aki százötven lej esti fellépti díj mellett szerződött le. A „direktor” leszerződhetett még néhány kis szimfonvendéket, azután a temesvári színház néhány kardalosát és elindultak az első állomás felé. Az előadások megkezdődtek, azonban az első kisközség közönsége nem nagyon pártolta az ifju művészeket és akárosak Aradon, a gázsik itt is elmaradtak. A társulat tagjai, Hunyadi Bella kivételével, elhatározták, hogy bevárják a jobb időket és megmaradnak a társulatnál. A kis-primadonna pedig Aradra jött és beperelte a direktort ezeröttszáz lej felléptidijra. A per tárgyalását a napokban tűzik ki. Közben a szintársulat belátta, hogy a várt babérok helyett a mindennapi kenyér is jobb lenne és lassánként a társulat összes tagjai, számszerint tizenketten visszajöttek Aradra, a homán olyan szép álmokkal és reményekkel indultak el. Hunyadi Bella megunt a primadonnaködést és most már elhelyezkedne szolidabb alapokon levő szintársulatnál szerényebb szerepkörben, esetleg karban is, a társulat többi tagjai azonban nem akarnak lemondani a községi érvényesülésről és elindulnak ismét szerencsét próbálni. A peres felek időközben meggyeztek egymással, de megfedekeztek a perköltségekről és mivel perköltség nélkül per nem lehet, a „primadonna” és „direktor” nagy vitájában fekébe taláros komoly bírák mondják ki majd az utolsó szót.

CÉRNA muszlin harisnyák
: 75.— Lei, kapható :
STRASSER ógáé, ARAD.

A nap tükre.

Az imbisz szédületes karrierje.

Ez a kis írás a Kávélházi Éhesekhez iródik, jól ugyan nem laknak tőle, de viszont láthatják, hogy milyen szédületesen fölfelé ívelő karriert futott meg rövid idő alatt az imbisz.

A Kávélházi Éheseknek idézem a langyos szeptembert, amikor levelek hulltak a fáról és amikor a pincér elegáns gyorsasággal hozta 15 lejért az imbiszt, amiben volt minden szem-szájnak kellemes: rózsaszín sonka, enyhén barna libamáj, élettől duzzadó főlvágottak, füstös füstölthusok, sárga vaj és fehéres sajt, tarkapettyes kolbászok, hónapos retek és hagyma és csak 15 lej. Aztán jött a borongós október és az imbisz fölment 18 lejre és emaradoztak egyes barána sült tepertődarabok, de ki sebb lett a rózsaszín sonka is. Akkoriban Zürichben kissé emelkedett a lej, tehát indokoltnak látszott az emelés a megfordított közgazdasági teoria alapján. Széles november már 20 lejes imbiszszel kedveskedett a Kávélházi Éhesnek, de a Kávélházi Éhes nem vette kedveskedésnek, hogy az ezüst tálcán a firszeleteket szélesen helyezik el, hogy többnek lássék. Novemberben jött az első hó és jött a 22 lejes imbisz, a Kávélházi Éhes nagyitólúveggel a kezében fogyasztotta el a szem-száj ingerét. Karácsony a szeretet ünnepe, a Kávés is szereti magát és éppen ezért felemelte az imbiszt 25-re. Az ádag mennyiségét azonban nem emelte, ami arra mutatott hogy a szeretet haviában közeles saját magát szeretni, de a vendéget már kevésbé. A januáros újesztendő már 28 lejes imbiszt adott a Kávélházi Éhesnek, mivel akkoriban éppen 28 fok volt a hideg. — Zürichben éppen akkor kezdett emelkedni a lej és az optimisták indokolt árleszállításokról kezdtek beszélni. Februárban még tartotta magát a 28, de márciusban már elérte a kérek 30-át. Az imbiszt most már gyógyszerészi kis minuciózus mérleggel mérik és némileg közös vonása van a gyógyszerrel: kevés és drága. A Kávésok gondoskodnak, hogy a vendégek ne rontsák el a gyomrukat.

Áprilistól már alig egy hét választ el és az optimisták reménykednek, hogy a szimpatikus imbisz nem áll meg a 30-nál, el kell érnie a 35-öt. El is fogja érni. Egy tanácsal azonban szolgálhatunk a Kávésoknak. Függesszék ki a Kávélház falán feltűnő betűkkel a táblát: „Kéretnek a t. vendégek imbisz fogyasztás előtt tisztességesen megvacsorálni”. (k. s.)

BRAUN cipőszalonjában
ARADON, a főpóstával szemben
Készülnek a legszebb tavaszi cipő-ujdonosságok

Tüntettek a csongrádi bombavetők mellett. Budapestről táviratozzák: Az igazságügyminiszter eljárást indít mindazok ellen, akik a csongrádi bombamerénylet ügyében letartóztatott és most szabadlábra helyezett Piroksa testvérek mellett tüntettek Csongrádon és tiszteletükre bankettet rendeztek.

HIREK.

Felemelt nyugdíjak.

(Április 5-től folyósítják a felemelt állami nyugdíjakat.)

A pénzügyigazgatósághoz érkezett pénzügyminiszteri rendelet értelmében az összes állami nyugdíjasok tizenkét százalékos emelést kapnak. Az emelést az összes nyugdíj után kell érteni és 1924. január elsejétől visszamenőleg fizetik ki. Ugy a nyugdíjakat, mint az emelést és visszamenőlegesen a három hónapra szóló emelést április ötödikétől kezdődően fizetik. Az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjügyszálya felhívja a nyugdíjasokat, hogy ötödike előtt ne jelentkezzenek nyugdíjaikért, mert ez a időpont előtt nem fizetnek és csak a kiszámítási munkálatokat hátráltatják. Az előbb való jelentkezés annál kevésbé szükséges, mert az új nyugdíjkomolyvecskéket nem kell a rendőrségnél láttamoztatni.

— Zombolya és Módos átvesztése. Duca külügyminiszter ma távirati úton értesítette a timisoarai hatóságokat, hogy Románia április 1-én és 2-án átveszté Beba és Keresztur községeket, 4-én és 5-én Nagyzsám és Párdány átvétele történik meg, 8-án, 9-én és 10-én pedig Zombolyát és Módost cserélik át a román és jugoszláv hatóságok.

— A timisoarai mentőtársulat új alelnöke. A timisoara-temesvári mentőtársulat vasárnap, i. hó 30-án tartja az évi rendes közgyűlést. Ertesüléseink szerint a közgyűlés alelnökévé Oprea János iparkamarai elnököt, a Timisiana vezérigazgatóját fogja megválasztani.

— Új gyógyszerár Aradmegyében. Az egészségügyi miniszteriumtól az aradmegyei orvosok hivatalhoz érkezett leirat szerint a magyar-nécskaj reáljogu gyógyszerárt Schlett Gézára irták át. Az előbbi tulajdonosa: Császár Ernő Marosvásárhelyen vásárolt új gyógyszerárt.

A román - orosz béke feltételei

Folynak a bécsi tanácskozások. Holnap vetik fel a besszarábiai kérdést.

Bécsből táviratozzák: A román - orosz konferencia ma délután Kresztinszky szovjetnagykövet elnöklésével megtartott ülésén az elnöklés kérdését szabályozták. Majd megállapították a munkarendet, amelynek első pontja a területi kérdések elintézése, a második a pénzügyi és gazdasági kérdések, harmadik pedig a jogi és politikai kérdések lesznek. A területi kérdések pontjához mind a két delegáció elnöke hozzájárult észrevételeit, mire az ülést holnap délutánra napolták el. Beavatott politikai forrás szerint a román - orosz meg egyezés a következő feltételek mellett jöhetne létre:

Románia de jure elismeri a szovjetkormányt;

Oroszország elismeri, hogy Besszarabia önként csatlakozott Romániához és de jure az egyesülési pillanatától Románia integritás alkatrészt képezi;

Románia lemond a moszkvai aranyletét azon érdekeiről, melyek az állam tulajdonát képeztek;

— Vizbefúlt mexikói fölkelővezér. New Orleansból táviratozzák: Huerta tábornok, a mexikói fölkelők vezére a mexikói tengeröbölben dühöngött vihar alatt egy hajón tartózkodott és a vizbefúlt.

— Sorozás Aradon. A sorozások hétfőn kezdődnek Aradon. A sorozó bizottságok a ligeti étterem helyiségében éjtik meg a sorozást.

— Elégetik Tuzar holttestét. Prágából táviratozzák: Tuzart, az elhunyt berlini cseh követet Prágába szállították, holnap pedig el fogják égetni a krematóriumban. A temetésén egyházi szertartás nem lesz.

— Elmekórházba vitték a szadista bécsi tanárnőt. Bécsből táviratozzák: Kadivec Edith nyelvitanárnőt, akit szadista üzemek miatt a büntetőbíróóság nemrégiben hat évi fegyházra ítél, most a steini elmeorvosintézetbe szállították.

Oroszország természetben vagy készpénzben visszafizeti azokat a tárgyakat, melyeket magánosok s a görög keleti egyház küldnek megörzés végett Moszkvába nemet támadás etől s visszadja az elvett lejtári iratokat;

Oroszország biztosítja Románia számára a legnagyobb kedvezmény elvet és Románia számára nézve előnyös feltételek mellett köt kereskedelmi szerződést;

Oroszország kötelezi magát, hogy mindennemű propagandáról szigorúan tartózkodni fog Románia területén.

A legközelebbi napok eseményei fogják megmutatni, hogy ezen az alapon valóban létrejöhet-e a közegedés.

Bécsből táviratozzák: A román - orosz konferencián holnap vetik föl a területi kérdéseket. Mint hogy a román delegátusok semmi körülmények között sem hajlandók a besszarábiai kérdés felvetésébe beleegyezni, valószínű hogy a tanácskozásoknak ez a része már holnap befejezést nyer.

— Elkészült utlevelek. Az aradi államrendőrség utlevélosztályán a következők vehetik át utlevelüket: Sohn Erzsébet, Popper Béla, Krisztlán Mihály, Domonkos Gyula, Hász Olga, Sohn Ilona, Molnár Lujza, Boros Jenő és Hölich Riza.

— A timisoarai-temesvári utlevélhivatalnál a következők vehetik át kész utlevelüket: Hupor Ágnes (Vinga), Eichhorn Péter (Traunau), Petcuti Gheorghe (Ujszentés), Traymann Hermína (Grabati), Talschneider Terézia (Grabac), Palverejan Anna szul. Murtean (Ujszentés), Krón Erzsébet szul. Gehlhäuser (Perjamos), Tringl József (Detia), Gerbács Etelka (Freidorf), Tripán Pál (Ujszentés), Pavlov Neta (Cenei), Varga Anna (Otelek), Unterveger Fidéi (Nagyszentmiklós), Weiler Berta (Nagyszentmiklós), Kepdebó Elemér, Stuchlich Sándor, Kapdebó

Mária szul. Aczél Ida, Pentia János, Benedek Anna, Goldstein Gyula, Goldstein Ilona, Salamon Lajos, Becker Olga, Bauer Lajos, Rottmud Olga, Ciugărta Traian, Bessenyei Berta, Mikó Pál, Szemerédi Erzsébet, Kovács István, Drachler Irma, Franczen Ágota, Aczél Dóra, Keppich Helén, Keppich Ernő, Ilie Lőrincz, Wolf Izidor, Benedect Norbert és Drachler Vikinos (Timisoara.)

— Halálhírek. Özvegy Sugár Béla született Fahdi Francisca tegnapi este 9 órakor Aradon meghalt. Özvegy dr. Traytler Andorné született Sugár Jolán, dr. Sugár Jenő ügyvéd édesanyjukat és dr. Traytler Endre nagyanyját gyászolja az elhunytban. Temetése 30-án, vasárnap délután 3 órakor lesz az aradi izraelita temető halottas házából.

Weiner Alajos nyugalmazott mozdonyfelügyelő tegnapi este hétvenharmadik évében rövid szenvedés után elhunyt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése 30-án délután fél 4 órakor lesz az aradi izraelita temető halottasházából.

Özvegy Landau Vilmosné 76 éves korában rövid betegség után e hó 29-én délután Aradon elhunyt. Temetése 1924. március hó 31-én, hétfő délután fél 3 órakor lesz Arad, Str. G. Caniacuzino (Sarkad Határ-u.) 18. számú gyászházából. Kiterjedt rokonság gyászolja, közöttük vejei: Rauch Samu, a Groszmann és Rauch cég belfagya, Moskovitz Lipót timisoarai-temesvári magánzó, Moskovitz Dezső kereskedő és Weisz Vilmos bankigazgató. Fiai: Landau Imre nagykereskedő és Landau János mérnök.

— Kiöntéssel fenyeget a Visztula. Varsóból táviratozzák: A Visztula vizállása aggasztóan növekszik. A San és több kisebb folyó kiáradt és előntötte a vasuti hidakat. Varsó és Lemberg közötti forgalmat egyelőre Krakón át bonvolítják le.

Izletes házikoszt
uri háznál kapható. — Érdeklődni:
LOBL-hírlaprodában, Arad.

Tavaszi 1924. Tavasz

Összes divatkülönlegességei megérkeztek a

V. MISSIR FII & Co. S. A. aradi divatruházába.

Gazdag választék:

Kosztüm, kabát és ruhaszövetekben, francia selymekben, schifonok, vásznakban, ebédő és futó szőnyegekben.

Ujjonnan és dusan felszerelt cipőraktár, a legujabb fagonok!!!

Mindenki tudja

mi a világhírű

a legelterjedtebb, legjobb fertőtlenítő-
szer. Bakteriumölő hatását Európa leg-
első bakteriológusai elismerték.
Szagtalan! — Nem mérgező!

Nőknek nélkülözhetetlen!

— Veszedelmes szurkáló gáz-
dálkodik Timisoarán. Néhány nap
óta a temesvári korzón feltűnt egy
fiatalember, akinek az a különös
passziója van, hogy fiatal urilá-
nyok mellé szegődik, akiket vala-
mi hegyes szerszámmal megszur,
azután eltűnik a tolongásban. Szer-
kesztőségünkben számos család tett
a fiatalember ellen jelentést, akire
felhívjuk a hatóságok figyelmét.

— Belefutott a Körösbe. Halálos
végű baleset történt Szilágy köz-
ségben. Czárán Isaiá község-
beli gazdálkodó csónakon át akart
kelni a megáradt Körösön. A csó-
nakot a vízbe taszította és ráug-
rott. Alig, hogy néhány métert ha-
ladt, a csónak kideríthetetlen ok-
ból felfordult és Czárán a víz alá
merült. Holttestét még eddig nem
sikerült kifogni.

— A Béga titka. Ma éjjel Román-
szentmihály községben a Béga zsi-
lipcknél egy férj hullát húzták ki
a vízből. Zsebeiben okmányokat
találtak, amelyből megállapították
hogy Tejtung Péter negyvenöt
éves munkás, akinek eltűnését
még február 23-án jelentették a
csendőrségnek.

— Pályázat gépirónói állásra.
Az aradmegyei alispáni hivatalban
egy gépirónói állás üresedett meg.
Az alispáni hivatal az állásra pályá-
zatot hirdet. Jelentkezés dr. Lázár
Ágoston alispánnál.

— Sofförvizsga Aradon. Az aradi
államrendőrség autógyógyasztálya
közli, hogy április tizedikén dél-
után három óraker sofförvizsga
lesz Aradon.

— Aradi rendőri hírek. Olariu
Péter feljelentést tett az aradi állam-
rendőrségen, hogy több ezer lej tál-
almazó pénztárcáját a zsebéből ki-
lopták. — Russu Demeter lakásába
betörték és nagy értékű ruhaneműket
vittek el. A rendőrség megindította
a nyomozás.

Hirdetéseket

az összes helyi, belső, vala-
mint külföldi lapok és folyó-
iratok részére, ugyanezen el-
őszítéseket olvaszunk. — Olvasz
lapok naponta kaphatók. — Ut-
levelek vízmozgathatóság szives-
ségéből vállaljuk. — Divatlapok
szolid árak mellett nagy vá-
lasztékban kaphatók. 1718

LÖBL-hírlapiroda, Arad,
Apollóval szemben. Telefon sz. 398.

— Elfogott vásári zsebmetsző.
Veszedelmes tolvajt sikerült a ber-
zovai csendőrségnek ártalmatlan-
ná tenni. Szerdán Berzován
György tótváradi gazda árut vitt
a berzovai vásárra. Az árut el is
adta és a kapott pénzt 14000 lej tál-
mazta zsebébe tette. A vásár végével a
zsebébe nyúlt, azonban legnagyobb
remülétre azt tapasztalta, hogy
a pénz eltűnt. Azonnal jelentést
tett a berzovai csendőrségnek, a
mely erélyes nyomozást indított

a tettes kézrekerítésére. A nyo-
mozás eredményeképpen lefartoz-
tatták Sofronea Todor tótváradi
gazdát, akinél meg is találtak a lo-
pott pénz nagyrészét. A tolvajt ma
beszállították az aradi ügyészség
fogházába.

— Járványok Aradmegyében. Az
aradmegyei orvosi hivatalhoz ér-
kezett jelentés szerint, a Radnán
kötéses tifusz tünetei között meg-
betegedett emberről megállapítot-
tatták, hogy hiasi hagymáza van.
A beteget családjának egyik tagja
fertőzte meg, aki nemrégiben
ugyancsak hiasi hagymában bete-
gedett meg. A beteget a lipcai
kórházba szállították. Az orvosi
hivatalhoz érkezett jelentések sze-
rint a konopi és a galsal kanyaró-
járvány teljesen megszűnt és dr.
Bradean Athanasz, megyei főorvos
intézkedésként a bezárt iskolák
ujra megnyitása érdekében. Ellen-
ben Chisineu (Kisjenő)-ről érke-
zett jelentések szerint ott számo-
san betegedtek meg súlyosabb ter-
mészetű influenzában, míg Nada-
bon a kanyarójárvány szedt áldo-
zatait.

Jön az Orient!

— Az állambiztonsági hivatal ál-
tal elrendelt alkalmazottak bejelenté-
sére szükséges nyomtatvány kapható
Pichler papirkereskedésben Arad,
Bohuc-palota.

— Feltett kincse minden hölgy-
nek hófehér arcúra, bársonysima
keze. Hogy el ne veszítse, használja
Brázay Najád arc- és kéz-kremjét,
mely mindenütt kapható. Nagyban
a Brázay termékek aradi főelárú-
tója Barna Testvérek cég Aradon,
Str. Eminescu 4. Telefon 788. sz.

— „Mariosa“ női kalap szalonba
Arad, Str. Moise Nicoara 2. (Petőfi-
u) a legújabb bécsi és párisi model-
lek kaphatók jutányos áron. Alakítá-
sok modellek után pontosan készít-
tetnek.

— Filharmonikus hangverseny
Aradon. Kilenyi Edward, az Arad-
ról Amerikába elszármazott nagyhi-
rű muzsikós, Kilenyi Ede fia, a ge-
niális fiatal zongoraművész aradi
fellépése elé méltó érdeklődéssel for-
dul városunk közönsége. Beethoven
VIII. symphoniája, Enescu nagy ze-
nekarra írt román rapszódiaja, Wag-
ner „Lohengrin“ nyitánya pompás
számai a március 31-iki filharmonikus
hangversenynek. Jegyek Scher-
hágnál.

— Thèmes-fantasztikus húsvéti tánc-
estélye április 20-án Aradon, a vá-
rosligetben.

— Az aradi Háztulajdonosok Szö-
vetsége figyelmezteti az összes aradi
háztulajdonosokat, hogy a „Moni-
torul Oficial“ 1924. március 27-iki
számában hirdetett új lakbérleti tör-
vény új jogviszonyt állapít meg ház-
tulajdonos és bérlő között. Az ös-
szes háztulajdonosok eminens érde-
ke, hogy az új törvényről kellő tájé-
koztatást szerezzenek és ezért saját ér-
deklükben felhívjuk, hogy az aradi
Háztulajdonosok Szövetségébe irat-
kozzanak be. A szövetségi irodában
Arad, Str. Ilarie Chendi No. 1—13.
hétköznap a délutáni órákban a
szövetségi tagok az új törvényre vo-
natkozólag is teljesen díjtalanul fel-
világosítást és tanácsot nyújthatnak.

— H. Sziklay Gizi tánciskoláját
április hó 1-én a Kriszta-féle tánc-
rembe Arad helyezi át.

— A Vasárnapi Ujság friss száma
Szlovénia, Jugoszlávia és Romá-
nia minden fontosabb eseményét be-
mutatja. Ujabbán bevezetett sport-
rovata a hét minden sporteseményét
közli. Szövegrésze ezen a héten külö-
nösen gazdag.

— Az aradi esti tanfolyam francia
könyvei. Az aradi „Iosif Vulcan“
esti tanfolyam igazgatósága kéri
mindazokat, akik az esti tanfolyam
francia könyvtárából könyveket köl-
csönöztek, hogy azokat most, az 5
hónapi tanfolyam beartával, e hét
folyamán (naponként pontosan fél
egy óraker) a tanfolyam igazgató-
sági irodájában a francia tanfolyam
könyvtárosának átadni sziveskedje-
nek. Kérjük főleg azokat, akik még a
tavalyi tanfolyam óta vannak hátra-
lékban a könyvek visszaadásával,
hogy azokat haladéktalanul vissza-
juttatni sziveskedjenek. Az igazgató-
ság.

— A hölgyek család Rozsnyay-
féle Serrail-crémét használjanak.

— Százerez lej egy asszonyért.
Erdemes növel kékezdeni? Muki meg-
nősült. Mit kapni 100 koronáért
Pesten? Viliaros délután. Szenzá-
ciós hírek, Tréfás apróhirdetések,
stb. című pompás cikket közöl az
„Aradi Fáklya“ legújabb száma.

— Ereljen Kerpel könyvtárában

— Ne szólj szám, nem fáj fejem,
Ausgerechnet Banáner. Aradiak
vesztesége Nizzában. Magyarorszá-
gi feljelentés két aradi földbirtokos
ellen. Társadalmi előkelőségek, akik-
nek magás az AAC. tagdíja. Bünvá-
di feljelentés egy aradi fakereskedő
ellen, stb. az „Erdélyi Élet“ legújabb
számának tartalma.

Szenzációs olcsó árakon

női felöltők és ruhák 10038

„PARIS“-nál Arad, Város-
házával szemben.

Közgazdaság.

— Speciális adókievetések Aradon.
Az aradi pénzügyigazgatóságon
működő speciális adókievető bizott-
sághoz március 30-ra — vasárnap-
ra — idézettek adótárgyalásait
kedden, — április elsején tartják
meg, miután a bizottság újabb ren-
delkezés szerint vasárnap nem
tart tárgyalásokat. Eszerint a kö-
vetkezők adótárgyalásai nem va-
sárnap, hanem kedden lesznek:
Fertig József, Vándor Bertalan,
Barittu Máté, Schwarz Albert
Schreyer Viktor, Glesinger Viktor
Guttman Oszkár, Dema Gusztáv
özv. Kolin Arminné, Brata Joan,
Oppenheimer Rudolf, Fodor V.,
Klein B. Vilmos, Kohn és Scholz
Friedmann és Társa, Weinberger
Lipót, Braun Lajos, Andrányi pezs-
gőgyár, Aufricht Miksa, Menhart
György, Steiner Testvérek, szik-
vizgyár (volt vendéglősök szikviz-
gyára, Kohn és Engel).

— Eladott aradi ingatlanok. Papp
Miklós eladta a Strada Szarvas 4.
sz. házból az öt illeto részt 45000
lejtért kk. Illies Iván és Juliannának.
— Zsák Gyula és tulajdonostársai
eladták a Str. Fabriciei 9. sz. házat
42000 lejtért Rotár István és neje-
nek. — Rotár István és neje eladták a
Str. Cogalniceanu 46. sz. házat 30
ezer lejtért Marian Jánosnak. — Da-
rányi János eladta a Str. Mocioni
35—15. sz. házat 34000 lejtért Vasii
Sabin és neje-nek. — Todeschi Vik-
tor eladott 4 hold 810 négyszögöl

szántót 118.000 lejtért Trucza Mik
Iósának és 4 hold 158 négyszögölét
107.500 lejtért Trucza Miklósné-
nek. — Grosz Lajos és neje elad-
ták a Str. Lahovary 1. sz. házat
100.000 lejtért Winkerti Béláné-
nek. — Weinberger Károly és ne-
je eladták a Str. Stroescu 19a. sz.
házat 210.000 lejtért Baba János-
nak. — Grünwald József és tulaj-
donostársai eladták a Str. Jarnet 6.
sz. házat 60.000 lejtért Hódy Pál
és neje-nek.

— Adófelebbezési tárgyalások Ti-
misoarán. Az adófelebbezési tárgya-
lások Timisoarán-Temesvárott áp-
rilis hó 1-én kezdődnek az illetékes
bizottság előtt, melynek elnöke dr.
Rádi Timót törvényszéki elnök. A
kincstár képviselője Crunga pénz-
ügyi adminisztrátor. A tárgyaláso-
kat a pénzügyigazgatóság II. eme-
lén az 59. számú helyiségben tartják.

— Új vendéglői árak Aradon.
Április elsejétől kezdve új vendég-
lői maximális árak lépnek életbe.
Az új árak a következők: Marha-
hús mártással és köritéssel, 150
gram hússal 12 lej, marhasült 150
gram körülve 15 lej, borjúhús 150
gram húsból 18 lej, marhapörkölt
burgonyával vagy rizsszel 14 lej,
kis adag pörkölt 9 lej, lenese, bor-
só vagy babfőzelék borjúhús fel-
téttel 19 lej, ugyanez marhahús
feltéttel 17 lej, burgonya, káposz-
ta vagy kelkáposzta 80 gram bor-
júhussal 15 lej, ugyanez marha-
hussal 14 lej.

— A budapesti Salacz-bank fizetés
képtelensége. Budapestről táviratoz-
zák: Tegnap a tőzsdén a tőzszeidő
alatt feltűnt, hogy egy egyezmény-
es nagyon sok darabot ad el
promt fizetésre. Ennek az volt az
oka, hogy az egyezményes egyik
ügyfele már tegnap bejelentette,
hogy nem tud fizetni. Ezt a céget —
amely egy bank — Salacz Gyula
volt aradi polgármester fia, a
Fridrich féle főispánok egyike ala-
pitotta és Salacz Oszkár tőzsde-
tag vezeti. A Salacz bank fizetés-
képtelensége megaladja az egy
milliárdot.

Valutapiac.

Helyi valutaárak. (Március
29.) Francia frank 10.20, svájci
frank 33.40, dollár 194, dinár 2.40,
szokol 5.80, lira 8.45, angol font
830. Kifizetések: Budapest külföl-
di 430, belöldi 460, Bécs 370, Prá-
ga 5.77, Zürich 33.35, Milano 8.40,
London 8.27, Páris 10.15, Newyork
193, Belgrád 2.95.

Zürichi nyitás. (Március 29.) Am-
sterdam 213.75, Newyork 577,
London 2485, Páris 31.80, Milano
24.82.50, Prága 16.90, Budapest
0.0077.50, Belgrád 7.10, Bucuresti
3.02.50, Bécs 0.0081.25.

Zürichi zárlat. (Március 29.) Am-
sterdam 213.75, Newyork 576.50,
London 2490, Páris 31.62, Milano
24.82.50, Prága 16.90, Budapest
0.0077.50, Belgrád 7.10, Bucuresti
3.02.50, Bécs 0.0081.25.

Ozsungel csodái

III. rész.

Dühöngő tigrisek közt.

AVA

Még ma vasárnap
és hétfőn az

APOLLOBAN.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Március 29.) *Kifizetések:* Páris 1050, London 824, Newyork 192, Milano 8.30 Zürich 33.30, Bécs 0.0027. Prága 5.60, Budapest 0.0030. *Valuták:* Napoleon 730, Léva 1.28, török líra 0.99, angol font 805, francia frank 10.10, svájci frank 32.50, Éra 8.10, drachma 3.20, dánár 2.35, dollár 189, lengyel márka 0.00020, osztrák korona 0.0027.50, magyar korona 0.0023, szokol 5.40.

Budapesti devizaközpont fejeztel. (Március 29.) Belgrád 955-990. **Bucuresti 405-420,** London 334 ezer 800-345400, Milano 3375-3505, Páris 4270-4430, Prága 2320-2400, Bécs 109.65-112.95. *A takarék-korona ártályama 115.*

Aradi mozi hírek.

* A dzsungel csodáinak harmadik része a „Dühöngő tigrisek között” címet viseli. Ralf és Betty az afrikai dzsungelben keresztül Indiába érnek, ahol egy maharadsza udvarába kerülnek, aki szerelemre lobbant Betty iránt. A maharadsza — hamisítatlan indiai ravasz-sággal — szenzációs trükköt eszel ki Ralf elpusztítására és ez a jelenet az a része a filmnek, amelyen a nézők ereiben megfagy a vér. A levegőben uszó repülőgépen borzalmas küzdelem fejlődik ki egy tigris és Ralf között, amely a férfi győzelmével végződik. Ralfnak sikerül visszatérnie, a maharadsza feleségének segítségével kimentti Bettyt és a dühöngő tigriseket a maharadsza palotájába enged be. A harmadik részt vasárnap és hétfőn vetíti az Apolló.

* A gyermekrontó címen a világ-irodalom legszebb remeke után feldolgozott filmet mutatja be vasárnap először az Uránia mozgószínház. A His ártatlan leány, akit csábít a boldog, színes élet, kedvese lesz egy fiatal ügyvédnek. Pár napig élnek csak nyugalomban, a leányt munkás társai szerelmükkel üldözik s mikor a tragikus kifejődéshez ér az eset, a gyáros szobájába csempészik a leányt, hogy azt a gyanút keltsék, hogy ő követte el ellene merényletet.

Gyermekrontó.

HANNY WEISE-val a főszerepben.

Bemutatója ma vasárnap, hétfőn és kedden az

URANIA-ban.

Sport.

— Olympia—ATE. barátságos football mérkőzés vasárnap délelőtt fél 10 órakor a Gloria övartéri sport telepén. Délelőtt 8 órakor ATE. ifj. —AMTE. ifj.

— Kadima—AMTE. barátságos football mérkőzés vasárnap délután 4 órakor a Gloria övartéri sporttelepén. Előzőleg délután 2 órakor ATE. II.—AMTE. II.

— Gloria-CFR.—AAC. bajnoki mérkőzés vasárnap, március hó 30-án d. u. 4 órai kezdettel az AAC. Theodor Serb (Török Gábor) uccai sporttelepén. Tekintettel arra, hogy a mérkőzés a bajnoki helyezésekre nézve nagy fontossággal bír, másrészt, hogy mindkét csapat a legjobbjait állítja a küzdelembe, a mérkőzést nagy érdeklődés előz meg.

Délután 2 órakor Hakoah—Victoria, délelőtt 10 órakor Gloria-CFR. II. —AAC. II. barátságos mérkőzések.

Szerkesztői üzenet.

Ibolya. Rendkívül érdekes fejtegetéseivel nagyrészt mi is egyet értünk, bár tagadhatatlan, hogy Ön asszonyi szemzőgből nézi a dolgot, ami meg is látszik ítéletén. Le kell azonban szögeznünk: ezt a kérdést nem lehet osztályozni, rendszerbe foglalni, minden egyes eset annyira eltér a másiktól, hogy csak a legnagyobb merészséggel lehetne a kérdést általánosítani. A házasság és a házibarát problémája, olyan probléma, amiről nem jó sokáig törni a fejet. Amit Ön ír a levelében, hogy a házibarát formálisan összekötő kapocs a feleség és a férj között, ez elméletben igen szép, de bocsásson meg őszinteségünkért, az ilyen házibarátoknál komplikált házasságokról a polgári társadalomnak más mézete van. Idézzük levelének végső paszuszát: „A nő olyan, hogy a lelkülete mindig megértő barát után vágyik. Egy kifogástalan jellemű, finom érzésű házibarát pedig majd többet ér, mint néhány irigy barát”. Ezt nagyon szépen tett szert leírni és nem létezik ember, aki ne helyesebbé állítást. De és ez a de mindig odatolatodik a legszébb igazságok mellé is: az emberi természet már általában olyan, hogy ha házibarátról hall, azonnal azt a bizonyos alkalmat emlegeti, amely a tolvajt szokta szülni. A menyiben Ön a mi véleményünket akarja hallani, mi csak azt mondhatjuk, hogy mindenki rendezze be a házasságát úgy, ahogy csak akarja. Végtére mindenki magának él.

Érdeklődő. Ha a hadkiegészítő parancsnokságtól felmentést kap fia részére, úgy semmi akadály sincs az amerikai utlevél megszerzésének. — „Nefejelek.” Nagyon kedves, szívből fakadt szép írását látni lenne megcsónkítani, ilyen hosszán közölni pedig, helyszüke miatt nem tudjuk. Az írást és a virágot elküldöttük tehát annak, akiről írása szól és aki azt legjobban tudja értékelni. Kérjük küldjön mielőbb kéziratot Husvéti számunk részére. — 1112. számú előfizető. Panaszos levelét eljuttattuk illetékes helyre. — Radnai. Zima Tibor képviselő Aradon lakik és ha itthon van, délelőttönként 11—1-ig fogad az Iparkamarában levő hivatalos helyiségében. Jelenleg Bucurestiben tartózkodik. — Politizáló. Napi politikai kérdésekről nem adhatunk felvilágosítást. Politikai jóslásokba pedig nem bocsátkozhatunk. — Lakó. Az új lakástörvényről több magyarnyelvű szakkönyv hagyta el a sajtót. Pár lejjert minden könyvkereskedésben megveheti. — Érdeklődő. Ilyen természetű közlemény csak lapunk nyilttéri rovatában láthat napvilágot, természetesen díjazásért és az Ön felelősségére. — Ujaradi. Az Ön ügyében a temesmegyei prefektúra intézkedhet. Az aradi prefektúrához hiába fordul.

Angol szövetek
tavaszi divatujdonságok
megérkeztek
Székely divatruházban Arad, Piața Avram Iancu 20

SZABADALMAT megszerzésért, értékekért minden államban
ARON ÉS MOLNAR
szabadalmi iroda. BUDAPEST, VIII. József-körút 9.

SAKK.

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.
41. Szabálytalan megnyitás
Játszották Oradea-Maren, 1924. február 8-án.
Világos: Baumann, Balogh és Borbély. Sötét: Tyroler és Karisz.
1. e2—e4, Hg8—f6 2. e4—e5. A vakmerő huszár azonnali megtámadása látszik a legtermészetesebb folytatásnak. Világos azonban Hb1—c3-mal ismert ösvényekre is térhet (Tarrasch), vagy d2—d3-mal (Maróczy) követheti a homoeopathia elvét — similia similibus — azaz egy különös lépésre egy még furcsábbal válaszolhat. Hf6—d5 3. d2—d4, d7—d6 4. c2—c4. A szolid, methodikus fejlődés. 4. Hf3, Fg4 5. Fc4 igen jól játszható. Hd5—b6 5. e5×d6, e7×d6. Világos még se ment bele a gyalogrohamos változatba (f2—f4) 6. Hg1—f3, Ff8—e7 7. Ff1—e2, 0—0 8. 0—0, Fe7—f6 9. Hb1—c3, Bf8—e8 10. Fc1—e3, Hb8—c6 11. Vd1—d2, Fc8—g4 12. b2—b3, Vd8—d7 13. Ba1—d1, d6—d5 14. c4×d5, Hb6×d5 15. Hf3—e5! Ff6×e5 16. d4×e5, Hd5×c3 17. Vd2×c3, Vd7—e6 18. Fe2×g4, Vc5×g4. Világos gyenge gyalogjától megszabadult s a cserék egyzerúsítétek a játékot. 19. f2—f4, Ba8—d8 20. Vc3—c2, Bd8×d1 21. Vc2×d1, Vg4—f5 22. Vd1—f3, Be8—d8 23. Bf1—d1. Világos ki akar békülni Bd8×d1 24. Vf3×d1, g7—g5! Sötét azonban még próbál valamit. 25. f4×g5, Vf5×e5 26. Vd1—d2, Ve5—d6 27. Vd2—e2, a7—a6 28. g2—g3, Hc6—c5 29. Fe3—f4, Vd6—d4+ 30. Kg1—f1, He5—d3! Sötét a korrek. komótv játszmát szép remis-kombinációval fejezi be. 31. Ff4×e7, Vd4—d5 32. Kf1—g1, Vd5—c5+ 33. Kg1—g2, Vc5—c6+ 34. Kg2—g1. Remis.
Sakküzenet. I. S. Timișoara. Amint látja, a levél mégis megkeült. További küldeményeket is hálásan köszönnék. Üdv.

A szerkesztésért ízelgésesen
KÓCSY JENŐ
tel.

Cenzurat: Prefectura Júdețului.

Harcza Béla
uri szabó
BUDAPEST, Városház-ucca 16.
I. emelet. (Páris-ucca sarok).
A magyar főváros előkelő köreinek, valamint Erdély és a Bánát Budapesten tartózkodó uri köznosságának kedvelt szabója. — Nagy választék eredeti angol szövetekben. Közismerten előkelő ízlés. Szolid árak.

JÉG
állandóan kapható
Reusz Sándor
Temesvári Sörfőzde R-T főraktára.
Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 33.
(Boros Beal-tér 5.) 1947

Husvéti Ocassio!

RENAISSANCE

Arad, Str. Bratianu 2. :: Minorita-palota. :: Weitzer J.-u. 2. divatruházban

Husvétig minden cikkből
10% árengedmény!

- Szövetárak:**
- 140 cm. Tiszta gyapju costüm és kabát-kelme L. 290, 375, 460.—
 - 140 cm. Angol Covercoats kelme L. 470, 560, 640.—
 - 150 cm. Tiszta gyapju férfi ruhaszövet ... L. 275.—
 - Tiszta gyapju női ruhaszövet ... L. 150, 270.—
 - Sötét kék női ruha és costüm-kelme ... Lei 260.—
 - Angel Berberiszövet L. 470, 590.—

- Selyemárak:**
- 100 cm. Nyers selyem minden színben ... L. 190.—
 - 100 cm. Selyem marocain L. 198, 250, 310.—
 - 100 cm. Crep de chen im L. 290.—
 - Selyem moare minden színben ... L. 425.—
 - Selyem blous anyag Mtr. L. 98.—
 - Crep charmeuse L. 575.—

- Divatujdonságok:**
- Divat epongeok ... L. 88, 110.—
 - Eponge divatvásznak... L. 69.—
 - Cérna zeffir ingek ... L. 45.—
 - Mosó delain ... L. 29, 39.—
 - Gyönyörű mintás belés L. 85.—
 - Grenadin színes és mintás L. 82.—
 - 1 pár keztyű ... L. 48.—
 - 1 pár harisnya ... L. 59.—
 - Chiffonok, vásznak 14357

Ugyanott angol uri szabóság!

ELADÓK!
Aradon a város minden területén bér-és magánházakat 3-7 szobáig elfoglalható, 100.000 Lejtől 2.000.000 Lejig. Gazdálkodásra és gyárnak is megfelelő. A helyajla minden részén 3-19 kataszt. holdig szállókat teljes felszereléssel.
Érdeklődni:
Muntean és Flora
Irodába Arad,
Bulv. Regina Maria (Adrássy-ter) 10. ujj.

Gabonaszakmában
jártas fiatalabb tisztviselőt, esetleg gyakornokot keres helybeli cég. :: Ajánlatok
MEGBIZHATÓ
jeligére
K E L E T hirdetőirodába
ARAD küldendő

Megérkezett már az „ORIENT“

DIVATÁRUHÁZBA a legdivatosabb tavaszi kelme és férfi szövet újdonság: Covercotta és Berberik minőségben. Női divatszövetek és selymekben állandóan nagy raktár.

„ORIENT“ divatáruház, Arad, Bulev. Regina Maria 18. (Salacz-uca) sarok.

Olcsó malom eladások!

Műmalom Bánátban. legjobb buzatermő vidéken, a vasúti állomás tözsomszédágában, négy község központján egyedül álló, konkurrenca nélküli malom, teljesen új állapotban, kedvező fizetési feltételekkel. — Ezenkívül Aradmegyében, Temesmegyében 4-5-6 és 9 járatu malmok legjobb buzatermő vidékeken, kedvező fizetési feltételekkel eladó. Díjtalan felvilágosítással szolgál HAASZ trófia Arad, Strada Romanului 5. (Zrinyi-uca.) 16.504

SZÓLOPÓTLÁSRA ALKALMAS

különböző fajta

Gyökeres Szőlőoltványok

kaphatók 10080

Winkler József

termelőnél Arad,

Str. Consistorului (Batthányi-u.) 38/II.

„PHILIPS“

hollandiai izzólámpagyár képviselője Erdély és Bánát részére 1881

Carol Gombos

Timisoara, IV., Str. Ioan Ghica 15.

Mielőbbi belépésre keresünk

szakképzett, hosszabb gyakorlattal rendelkező

főmolnárt

3 vagy 4 éves magas órlelésű kereskedelmi és vámalmunkba. — Csakis elsőrendű, teljesen önálló szakemberek nyújtsák be ajánlatukat, fizetési igényeik megjelölésével: a

Lovrin Hengergőzmalom R.-T. Lovrin, (Bánát) címére. 1881

En Csillag Anna

186 cm. hosszú triáni Loreley hajamat az általam feltalált kenőcs és szappan 14 havi használata után kaptam. Ez az egyedül szer hajhullás ellen és annak növeését előmozdítja, a fejbőrt erősíti. Férfiaknál előmozdítja a teljes, erőteljes szakálmóvest

és rövid használat után úgy a haj, mint a saakáll természetes fényű és sűrűségű lesz és megkíméli a legvégsőbb korig időváltó kormi megőrzésétől. Egy tégely kenőcs Lei 50.— Egy darab szappan Lei 35.—

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában vagy az összeg előzetes beutalása mellett a romániai főlerakattól: Gracia Kosmetikai Laboratorium ARAD. 13775

Pasteurizált sör

mely garanciám mellett hónapokig eláll.

Aradon egyedül és kizárólag

OPPENHEIMER REZSŐ

a Temesvári söröződe Rt. főrakárában ARAD, Strada M. Eminescu 15.

Telefon: 665. kapható. Telefon: 665.

A legmodernebben berendezett fejtő-, hűtő-, jég- és szalmatokgyár.

Eladó építési anyagok és szerszámok.

Pallók, gömbfák, deszkák, szegletes fák, gömb, falkötő és fazonvasak, fayence, keramitlapok, falazó, burkolótégla, kátrány, nádszövet, pépfedelmezek, egyéb építési anyagok, felvonók, csigák, szivattyúk, szerszámok, gépek és motorok kaphatók:

Fodor és Reisinger cég Arad, Calea Radnei 53. sz. a. telepén.

Épület és géplakatos munkákat legjártányosabb áron vállal

Balla Jenő és Fia

fém és vasipari vállalat Arad, Episcopul Radu No. 4-7. (Magyar uca.) :: Ugyanott kifutó fiú és tanulók fizetéssel felvétetnek

Arad, P. Avram Iancu (Szabadság-téren)

jól berendezett üzlet

megfelelő tőkével társat keres :: esetleg az üzletheiység :: raktárral együtt eladó.

Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában

Eladó házak.

Arad, Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-u.) 15. sz. ház és a Mosóczy-telepen egy kisebb bérház, melyben üzlet-helyiség is van, nagy telekkel, gazdálkodásra is alkalmas. Bővebbet: Czernozky Testvérek cíplőzetében, Arad, Str. Marasesti (Koseuth-u.) 3-7. 1922

Földvevők figyelmébe!

Cluj közelében 200 holdas uribirtok 7 szobás kastélyal. — Marosújvár mellett 110 holdas uribirtok 6 szobás berendezett kastélyal. — Torda mellett 70 holdas prima birtok urilakással. — Clujtől 3 km. 57 holdas birtok tejgazdaság vagy hizaldának alkalmas urilakással, ugyanott 28 holdas prima birtok lakással. — Arad mellett 184 holdas prima birtok. — Körösmentén 170-190 holdas. — Bánátban 170 és 275 holdas birtokok felszereléssel, kedvező fizetési feltételekkel eladók.

Malmok 2-4-5-7 járatu gőz és motor hajtóerővel részletek is eladók. — Szőlők hegyalján kisebbek-nagyobbak 60,000 Lejtől feljebb előnyösen eladók.

Díjtalan felvilágosítás: 163

„ARGUS“ ügynökségnél

Arad, Str. Eminescu (Deak F.-u.) I.

Cunard Line.

T. utasainkkal van szerencsénk közölni, hogy modern, legújabb hajóinkkal, jelentékenyen megnagyobbítottuk és javítottuk a forgalmat

Kanadába.

Hajóink hetenkint átutazás nélkül indulnak 850

Hamburg-ból és Cherbourg-ból

Felvilágosításokat minden utazási ügyben díjmentesen eszközöl a főköja Timisoara Józsefváros, Hanyadhat 40. sz. CUNARD LINE

Olcsó föld eladások!!!

120 kat. hold prima birtok lakóháza, gazdasági épületekkel, vasút állomás közelében Biharban 265 kat. hold prima birtok lakóházzal, gazdasági épületekkel, 616 és holt felszereléssel Temes megyében. — 50 kat. hold föld épületek nélkül, Krassószörény megyében 10 ezer Lejért kat. holdanként. — 75 kat. hold föld 5 ezer Lejért kat. holdanként Krassószörény megyében épületek nélkül. — 80 magyar hold prima tanyás birtok Arad megyében 3500 Lejért holdanként. — 98 kat. hold prima birtok urilakással, sok gazdasági épületekkel, holt felszereléssel Krassószörény megyében 9 ezer Lejért kat. holdanként eladók.

Díjtalan felvilágosítással szolgál HAASZ ALBERT ingatlanforgalmi irodája ARAD, Str. Romanului 5. (Zrinyi-uca) 16505

Alkalmi vétel!

Sarokház jóforgalmu üzlettel és még két hozzátartozó ház, majorsági udvarral, nagy díszdőllal magtárral, beköltöhető lakással 960000.— Lejért eladó. — Családi ház négy szoba konyha parkettázva, fürdőszoba kerttel 520000.— Lejért eladó. — Azonnal beköltöhető. — Aradon, Piata Avram Iancu (Szabadság téren) nagy üzlethelyiség 100.000 Lejért átadó, az összeg nem egyszerre fizetendő. Azonkívül több kisebb nagyobb ház eladásra valamint vételre előjegyezve. Arad, Strada Barltiu No. 3. (Rákóczy-uca) 1941

C. F. R. menetfegy irodában.

CESARKANNA VEDJEGYŰ CÉGE

hozzál, mert aromás finom és kiadós. Ezért csak ezt isszuk

Cesarkanna védjegyi Cea csanak eredeti csomagolásban Cesarkanna védjegyi jelzéssel valódi kapható minden fűszerkereskedésben.

Újságmaculatura papír 5 kilós csomagokban kapható

MUZSAY férfitruha-üzletében mélyen leszállított árak. Arad, színház főbejárattal szemben

Gelinek Lotte opera estélye április 3-án Aradon a Kultur-palotában.

Női modell Tagál kalapok nagy raktára.

Férfi divat kalapok minden színben 120 Lejtől feljebb. Női Tagál és szalmakalapok átvarrását és festését minden divat színben és formában elvállalom.

Bittenbinder Konrad öltöző- és divatváltó üzlet, rendezett kágyaszőnyegek, Arad, Str. Eminescu 2. Felsőkereszti szomsz. 1501

Apró hirdetések.

Levelezés.

"HENIA" jelíre levél van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1912
"UGY SZERETNÉK BOLDOG LENNI" jelíre levél van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1911

Alkalmazás.

SZOBALÉANY jó bizonyítvánnyal családnál azonnal felvétetik. — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 700
VIRÁGOS LETT KIS UDVAROM! Tervezi, gondozza, átalakítja Pricha kertész Arad, IV. Strada Cornel Leucutiu 52. (volt Dugonits-ucca.) 1769
CSOMAGOLÓ leányok felvételnek Gábor csokoládé-gyárban Arad, Strada Cuza Vodă 1. 1889
FIATAL leány fogorvosi rendelőbe felvétetik assistensnőnek. Dr. Spielberg Arad, Strada Consistorului 16. 10.038
SZÜCSY KERTÉSZETE parkíroz. Kertet gondoz legolcsóbban. Arad, Strada Capitan Ignat 28. 1859

JÓL FÜZŐ mindenek szakácsnő kéttagni családnál eljéle felvétetik Arad Str. Consistorului 5-29. 3. ajtó. 1888

FIATAL, gyermektelen házaspár ház-mesternek felvétetik. Arad, Strada Brațianu (Weitzer János-ucca) 15. sz. 1927

VASKERESKEDŐSEGÉD, aki műszaki szakmában jártas, állandó alkalmazást nyer Kovács Soma Társánál Arad. 1920

MINDENES főzőnő kéttagni családnál felvétetik. Arad, Strada Piriói 5. (Vörösmarty-ucca) II. em. ajtó 17. 1894

MINDENES főzőnő felvétetik Arad, Str. Alexandrii (Salacz-ucca) 6. földszint 3. 1932

MINDENES jó bizonyítványokkal, aki a főzéshez is ért egy keveset, jó fizetéssel 1-1/2-re felvétetik. Pák Arad, Piața E. Rădulescu 2. (Booskai tér 5.) 1939

TRODAI gyakorlattal bíró, önállóan dolgozó leány állást keres. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 15.028

MINDENES, ki főzni is tud, felvétetik Popper Arad, Strada George Lazar (Sironyi-ucca) 10-12. 10.039

MUNKASLEANYOK felvételnek "Perfekt vésnök" mintázat Arad, Strada Eminescu 15. 1944

URINO idősebb, egyedülálló, szerény és megbízható, lehetőleg idegen nyelveket tudó, keresetük nagyobb leányka mellé, anyahelyettesnek. — Részletes ajánlatok Vasile Loránt Arad-Ceala, Pepinierea statului címre küldendők. 1933

Lakás.

ELCSEBRELNEM Aradon belvárosi két szobás lakásonkat ugyancsak belvárosi jó egyszobás lakásért. — Továbbá egy szobás lakás butorral sürgősen árad. Bővebbet Boross-ügynőcségnél Arad, Strada Consistorului No. 9-31. (volt Batthyány-ucca.) 1948

Vétel és eladás.

ELADÓ zongora, salongárnitúra. Arad, Bul. Regele Ferdinand 8-15. 1913
SZÓLÓKAROK, használt, több ezer darab, eladó. Arad, Strada Vasile Paguba 45. Soltz. 1900
ELADÓ cséplőgépek 6-8 lóerős, magánjáró és huzatos. Megbizott Muntean és Flóra-iroda Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 10. újszám. 1874

ANTIK BERAKOTT SZERKRENY, SZALON BEREZDEZÉSEK, csillárok, széklon-terítők, plüsch asztalterítők, függönyök, toalett-tükör, szőnyegek, 6 személyes ezüst evőkészlet, 6 személyes étkező szervise, férfi ruha és felöltő, pokrócok, biedermayer-asztal, gobelin-képek, filé motívok, különböző kézimunkák, ágycs, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. emelet jobb. 1000

MALOMKÖVEK, eredeti francia és hazai szítaselyem, gépolaj, sziajk, malomszerek, cséplőüzemi cikkek Kovács Soma és Társánál, Arad. 1925

ÖT nagy és 2 kis új vitrin, 1 takaréktűzhely, jutányosan eladók. Goldschmidt Sándor bankház Arad. 1898

CEMENTCSESERÉP (horonyolt) gyártáshoz gépek és alátét lemezek, kuppög jutányosan eladó. Kraszl Endre Lipova Banat. 1915

CEMENTFEDÉLCSESERÉP-PRÉS Germania legjobb gyártmány. Raktáron Kovács Soma és Társánál Arad. 1926

KREDENC faragott, masszív, tükör 3 méter barokk eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1916

ELADÓ régi valódi perzsa szőnyeg és nagy karikahajós Singer-varrógép. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1945

SZARAZON tartott tisztán fenyőfűrészpör minden mennyiségben kapható az Aradi Faipari Vállalat Calea 6. Vánatorului (Kürtösi-uti) fűrésztelepén. 1948

TIZENÖT Hlitr kintő paulisi bor eladó Arad, Strada Dozana Bălășa (Purzly Lajosné-ucca) 152. 1942

EGY ebédlő, több butordarab és egy tülő fürdőkád eladó. Arad, Bulev. Regele Ferdinand 16-62. ajtó 11. szám. 1935

ELADÓ varrástól maradt 30 kgr. rongy 4 80 lej. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1948

NEGY 6l buzaszalma, 8 6l árpaszalma, 6 6l zabszalma, 6 6l törek, 4 6l aprópolyva aradi határban, Turay-csárdánál eladó. Tudakozódhatni Arad, Strada Cuza Vodă (volt Thököly Imre-ucca) 88. 1931

VETŐGÉP, aratógép, szénagyújtógép, kisebb acetylen gáztöltesztő gépek, gázreso, 28 támlás fapad olcsón eladó. Megtekinthető Welsz David üzlet Arad Str. Mărășești 62. Allamrendőrség mellett. 1967

FAMEGMUNKÁLÓ gépeket motorral együtt keresek megvételre. Ajánlatokat ármegjelöléssel kérek. Halbauer Gurahont. (Aradmegye.) 1853

SÜRGŐSEN eladó politiros ebédlőkredenc, mosdó márvánnyal, tükörrel, ebédlő-asztal, székek, ingaóra, szekrény és más tárgyak. Arad, Bul. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 15-63. II. em. 17. 1884

PERZSA és egyéb szőnyegek, buforokat, antik tárgyakat, ezüstneműt, fehérneműt, kézimunkát, festményeket, dísz-tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

CSIGÁS SZÍVŐTŐMLŐ két csos, hét méter, alkalmi vételáron Arad, Strada Cloșca 1. 1924

KLASSZIKUS Regénytár, Jókai összes műveit, Lexikont vásárol Knieszer pápírkereskedő Arad, Strada Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 13565

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédlők, háló szobák, valamint kárpitos árúk olcsó áron kaphatók. Wiegenfeld Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 40a) 13585

TÖBB SZÁZ évfolyam heköttöt folyóirat és nagy tömeg hangjegy olcsón árussítatnak ki Kerpelnél Arad. — Ugyanott kölcsönkönyvtár is. Telefon 385. 878

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket helyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izso könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 385. 881

NYERS borkövet vesz Irom Arnold Arad, Strada G. Alexandrescu (Bercsenyi Miklós-ucca) 39. 1608

HASZNALT OLOM megvételre keresetők Bővebbet a Kiadóban.

Ingatlan.

KERTÉSZET, komplett berendezve, 3 üvegházzal, melegágyi ablakokkal, növényekkel, megfelelő területtel és saját vízvezetékekkel, olcsón eladó, vagy bérebeadó. Arad, Calea Aurel Vlaicu 18-32. 1652

FELTÜNŐ olcsó árban eladó ház elfoglalható lakással. Arad, Str. Mos Ajun 26. szám (Szel-u.) 1940

ARAD, Str. Cogalniceanu (Mikos Kelemen-u.) 13. sz. ház eladó. Bővebbet Arad, Str. Seminarului (Sina-u.) 5. alatt. 1938

ELADÓ egy 4 szobás magánház belváros közelében, elfoglalható lakással, nagy telekkel, alkalmas gyártelepnek, nagyobb építkezéshez. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1917

MUSCA - MADERATON hétkatasztális hold szőlő, háromszoba, esukettverandás, épületekkel, két vaspréscél, 280 Hl. hordóval, szállódarálóval, borszivattyúva, borszűrővel 250.000 Lej-ért eladó. Teher 50.000 Lej. Uranus-iroda, Arad, fűpostával szemben. 16016

GAZDÁLKODÁSRA alkalmas belvárosi ház, elfoglalható ötszobás, fürdőszobás lakással, szép kerttel, olcsón eladó. Bővebbet Wallinger hirdetőjében Arad. 15.026

A jelenkor legjobban bevált

szántógépe (traktor).

Gyártja International Harvester Corporation Chicago

Cséplésre, őrlésre, vontatásra, favágásra egyaránt alkalmas!

Vezérképviselet és bizományi raktár:

Mezőgazdák Keresk. r. t. Arad.

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület. 14311

KERESÜNK keres vevőink részére házakat, szőlőket és földterületeket. Maruzsan és Móra ingatlanforgalmi ügynőcségnél, Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 10. új szán. 1898

HÁZTELEKKEK állomás mellett eladó, Soltz Arad, Str. Vasile Paguba 45. 1899

KERESÜNK magánházat 200.000-250.000 Lej-ért elfoglalható lakással. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1901

ELADÓ ház jóllételező-elfoglalható 1 szobás lakással, azonnali beköltözéssel. Arad, Str. Dimitrie Bolintianu 6. (volt Arany János-ucca) 8. 1928

TARSULNÉK 100.000 Lej közpánzzal jobb forgalmu felethez vagy vállalhathoz. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1902

BELVÁROSBAN tűzmentes ipartelep, vagy hasonló célokra kerülhelyiség bérebeadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1604

SZANTÓFÖLD Ghiorocor (Gyorokon) 3-5 holdas parcellákban, valamint ház lakással, előnyös árban eladó. Lloyd-Bank Arad. 1864

VILLÁNYERŐNE berendezett tűzifatelep biztos vevőkörrel, elfoglalható nagy urilakással, nagy kerttel eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1892

EMELETES bérház 2 üzlethelyiséggel, 3 szobás lakással, villanyos állomás közelében 400 ezer lejt. — Belvárosi kertesház 4 szobás, jürdősözobás, elfoglalható lakással, 80 ezer lejes kölcsönnel terhelve 340 ezer lejt. — Bér- és magánházak 150 ezer lejtől 2 millió lejes árakban, elfoglalható lakásokkal eladó. Háasz-iroda Arad, Strada Rouănuui 5. (Zrinyi-ucca.) 16.505

HÁZ Ghiorocor (Gyorokon) átvehető lakással, előnyös árban eladó. Lloyd-Bank Arad. 1865

Uzletek.

RAKTÁRHELYISÉGEKET keresünk a belvárosban Weisz és Háasz szállítóknál Arad. 1859

CURTICI községben régebben nagyvendéglőnek használt helyiségek üzleti, esetleg vendéglői célokra kiadó. Bővebbet Hámory-gazdaság Arad, Strada Eminescu 5. szám. 149

IPARVÁLLALAT családi ok miatt sürgösen, nagyon olcsón áradó. Cimeket "Sürgös" jelíre az Aradi Közlöny kiadója kérék. 1893

RAKTÁRNAK, műhelynek alkalmas pin-celhelyiségek május 1-től bérebevehetők. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1918

SIRIAN (Világoson) 138-as számú ház, melyben egy vas- és fűszerüzlet van, teljes berendezéssel sürgősen kiadó, vagy eladó. Ugyanott egy jókarban lévő zongora is eladó. Cím özv. Kreitler Vilmosné Siria. 1921

FODRASZÜZLET vezetői tanácsában részletre olcsón eladó. Érdeklődni Argusné Arad, Str. Eminescu (Deák F.) 1. 168

FÜSZERÜZLETÜNK részére keresünk jó családból származó tanulókat — Kornis Zsigmond és Marton Arad, Acsev. palota. 1895

Oktatás.

ZONGORAORAKAT adók kezdőknek és haladóknak. Arad, Strada Bazjiu (Falkovszky-ucca) 16. 1906

Különféle.

GARAGE, személy-, esetleg teherautónak bérelhető belvárosi főutcán. Értekezés Polák üzemkereskedőnél Arad telefon 255. 1906

ingyen nem, feltűnő olcsó árban hozza-divat és kézműáru szükségletét Fogarasnál, Timisoara, II. Andrássy-utca.

Cassa de Pastrare a Judetului, Arad.

Convocare.

Domnii acționari ai societății noastre sunt convocați în

A 53. adunare generală ordinară

pentru ziua de 6. Aprilie a. e. ora 11 în palatul Casei Agricole de Pastrare Arad Csanad, Arad având a delibera asupra următoarelor

ORDINE DE ZI:

1. Darea de seamă anuală, aprobarea bilanțului pe anul 1923. prezentarea raportului censorilor, hotărârea asupra distribuirii beneficiului net, descărcarea de gestiuni.

2. Alegerea a 11 membrii în comitet pe o perioadă de 2 ani

3. Modificarea statutelor.

4. Imputernicirea Cons. de Admin. la modificarea și întregirea statutelor potrivit eventualelor instrucțiuni dela Tribunal sau autorități

5. Eventuale propuneri de către acționari.

Dnii acționari cari doresc a lua parte la adunare, vor depune acțiunile contra chitanță la Cassa principală a institutului din Arad sau la una din sucursale până la 5. Aprilie 1924, ora 12.

Dnii acționari pot lua oricând cunoștință de propunerea Cons. de Admin. referitor la bilanț și distribuirea beneficiului, actele stând la dispoziție cu 8 zile inaintea adunarei.

Arad, la 22. Martie 1924.

Consiliul de Administrație
al Casei de Pastrare a Judetului Arad.

Aradmegyei Takarékpénztár, Arad.

Meghívó.

Az Aradmegyei Takarékpénztár t. részvényeseit, a folyó évi április hó 6-án délelőtt 11 órakor, az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár R.-T. palotájában megtartandó

LIII. évi rendes közgyűlésére

ezzel tisztelettel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az évi jelentés, az 1923. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, a mérleg megállapítása, határozat a tiszta nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.

2. A választmány 11 tagjának megválasztása 2 évre.

3. Az alapszabályok módosítása.

4. Az igazgatóság felhatalmazása, hogy a cégbiróság, vagy más hatóság által netán kívánt alapszabálymódosításokat, vagy pótlásokat, saját hatáskörében intézhesse el.

5. A részvényesek netáni indítványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket folyó évi április 5-ig déli 12 óráig, az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókpenztárainál, nyugta ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat, a t. részvényesek által a közgyűlés előtt 8 nappal, az intézet helyiségében befekintethetők.

Arad, 1924. évi március hó 22.

1729

Az Aradmegyei Takarékpénztár
igazgatósága.

Tájékoztató

a „PLANTOL”

1442 (koscher)

nővényzsír tisztelt fogyasztóinak, hogy minden egyes eredeti dobozunk

Főtisztelő FUCHSZ,

oradea-marei (nagyváradi), ortodox főrabbi bizonyítványával van ellátva.

Azonkívül forgalomba hoz a gyár

703 50

(Koscher schei pászach)

árut is, mely az izraelita hásvéti ünnepek alkalmával kapható lesz a már jelzett élelmiszer üzletekben.

Dávid József
ARAD, Str. Górgarib 18.

Figyelem!

A Belügyminisztérium 12285-924. számú és az aradi Rendőrprefektúra 3130-924. számú engedélye alapján az

Erdélyi és Bánati Újságírószervezet

nyugodalapja javára

Sorsjegyhúzást

tendez

Nyereményfelosztás:

Már 5 sorsjeggyel megalapozható határkövet.

1 drb.	100.000 lejes nyeres.	100.000 lej.
1 drb.	50.000 lejes nyeres.	50.000 lej.
5 drb.	10.000 lejes nyeres.	50.000 lej.
5 drb.	5000 lejes nyeres.	25.000 lej.
50 drb.	1000 lejes nyeres.	50.000 lej.
100 drb.	500 lejes nyeres.	50.000 lej.
500 drb.	100 lejes nyeres.	50.000 lej.
1000 drb.	50 lejes nyeres.	50.000 lej.
3750 drb.	20 lejes nyeres.	75.000 lej.

Összesen: 5412 darab nyeremény 500.000 lej értékben.

Egy sorsjegy ára 2 Lej.

Aradi sorsjegyiroda: Primária (Városháza) Vattanu Aurél, polgármesteri titkárság, telefon 687.

A nyeremények sorsjegyszámait a húzást követő harmadik napon az összes román és magyar lapokban publikálva lesznek.

Húzás augusztus 16-án Clujon a vármegyei ház disztermében a delegált bizottság előtt a nyilvánosság bevonásával.

Sorsjegyek kaphatók: Az összes aradi pénztételek pénztárainál és minden nagyobb kereskedésben március 31-től kezdve.

Mindenki saját sorsjegyének követség.

Női és férfi kalapok tisztítását festését minden színben. Átalakítását a legújabb divat szerint valamint kemény kalapok tisztítását szegését, panama és szalma kalapok fehérítését pontosan eszközzel:

GALLO GYORGY

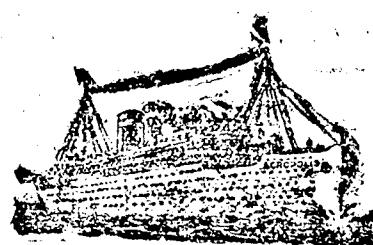
Kalapok, ARAD, Strada Brațianu 17. (az udvarban). 1499

MEGÉRKEZTEK a legújabb modern női kalapformáink.

Diszkrét nagy választék. — Női és férfi kalapok átalakítását vállalja:

J. FISCHER

ARAD, Strada Eminescu 30. (Dák Ferencz-uca 30.) Ortutay-palota. 1476

FONTOS!

Délamerikautazóknak!

Tisztelettel értesítjük a t. utazóközönset, hogy vállalatunknak megvannak Timisoarán a saját kerveiselei Vállalatunk az egyedül gőzhajózási társaság, mely a világ legnagyobb és legmodernebbül berendezett hajóval rendelkezik, mely kizárólag Közép-Brazília, Uruguay és Argentinában a következő városokban kötnek ki: Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos, Paranagua, San-Francisco, Florianopolis, Rio-Granda, Montevideo és Buenos-Aires. Kérjük tehát az utazni vágyókat, hogy saját irodánkban felkeressenek, ahol is szívélyesen és ingyen kapnak mindennemű felvilágosítást. 313 Kiváló tisztelettel: Hamburg-Südamerikaiische Dampfschiffahrts-Gesellschaft — Vezérképviselő: **Klein Gyula Timisoara**. Központ: Bélváros, Jendherceg-uca 5. Pótk: I. C. Bratiunu-uca 1. (az állomással szemben) 343

Csetey & Seitz

Vas, fém, szerszám és műszaki kereskedők

Arad, Bulv. Regelő Ferdinand 61. (Boros Bóni-tér 14.)

Állandó nagy raktárt tartunk!

Gazdasági eszközök, szerszámok, gépek, blajok, pászai, varróstű, asbest, — Klingeritelem, tömítések, Böhler-éjszák, forrasztó, fémek, vörösréz, sárgaréz lemezek, csövek, rudak, csapágylémek 6—80% stb. 10.055

Gázesővek, Armaturák, Permetezők.

Kesztyűanyag vasutépítési anyagok

Kör, gátfér és kézi fűrészek.

Tavaszi cipők nagy választékban érkeztek: Apponyi Testvérekhez, ARAD, Bulv. Reg. Ferd. 13

Kátránypapir létező első minőség, legolcsóbban Weisz David utódai cégnél, Arad, Strada Marășesti No. 82. Rendőrség mellett.

Bancii Industriale și Populare din Arad. — Aradi Ipar- és Népbank.

Activa. — Vagyon.

Cont-Bilanț la 31. dec. 1923. — MÉRLEG-SZÁMLA 1923. dec. 31

Passiva. — Teher.

	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	
Cassa in numărar — Kézpénzkészlet —	807.963	45						10,500.000	
Capitale elocate la alte institute — Más pénzüzeteknél elhelyezett tőkék —	241.093	02	1,049.056	47					
Portofoliul de Cambii — Váltótárca —			11,346.822	08			2,825.738	54	
Imprumuturi pe scrisuri fonciare — Záloglevél-kölcsönök —	474.795	09					100.000	—	
Imprumuturi comunale — Községi kölcsönök —	52.567	07	527.362	16			500.000	—	
Imprumuturi hipotecare — Jelz.-kölcsönök			191.980	50			20.000	—	
Avansuri pe efecte — Előlegek értékpapirokra —			84.370	50					
Debitori in conto-curent — Folyószámlaadósok —			21,339.681	48					
Efecte — Értékpapírok —			3,144.842	46					
Moneta, bani străini, cupoane etc. — Ércés idegen pénzek, szelvények —			265.993	72					
Efectele fondului de pensiuine — Nyugdíjalap értékpapirjai —			489.089	47			14,016.004	97	
Casa institutului — Intézeti székház —			1,698.784	01			1,476.313	24	
Debitori — Adósok —			1,416.914	13					
Mobiliar (după amortizare) — Felszerelés (leirás után) —			56.480	—					
								3,797.579	35
								15,492.318	21
								2,448.310	—
								489.945	95
								6,174.871	19
								1,168.752	39
								46.940	30
								44.967	75
								202.847	—
								55,712	40
								1,189.132	38
								1,194.844	78
								41,561.376	92

Arad, la 31. Decembrie 1923. — Arad, 1923. decembris 31-én.

Héhs Béla,
director general — vezérigazgató.

Róna Jakab,
proc. prim. cont. — cégv. főkönyvelő.
1737

Szalay Károly, președinte — elnök.
dr. Tagányi Sándor

DIRECTIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG
br. Bohus László

Titus Margineanu

Héhs Vilmos

Mairovitz Emil

Iustin Marșien dr.

Walder Gyula

COMISIUNEA DE SUPRAVEGHERE: — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Steigerwald Alajos, președinte — elnök.

Erdős Pál

Grabner Károly

Iancu Ileana

Tagányi Gusztáv

Raportul comitetului de supraveghere al Bancii Industriale și Popolare din Arad, pe anul de gestiune 1923.

ONORATE ADUNARE GENERALĂ!

In conformitate cu datoria noastră impusă prin lege și statutele instituției noastre după ce am controlat conștiința activității instituției în anul ce a trecut, cu onoare raportăm, că am aflat starea casei și a valorilor administrate de institut, todeauna în consonanță cu registrele și fără vre scadere.

In baza registrelor încheiate după toate regulile, am constatat, că atât conturile de fine de an, pe anul 1923. cât și bilanțul și contul rezultatelor, prezintă noua de direcțiunea, le-am aflat întocmit conform statutelor și recomandați spre primire propunerea direcțiunii relativ la distribuția profitului de 1,194.844.78 lei, al anului 1923.

Propunem în consecință să se dea direcțiunea absolutului pe anul de gestiune 1923. și cerem aceeași decizie și în legătură cu persoana noastră.
Arad, la 10. Marti 1924.

Comitetul de supraveghere al Bancii Industriale și Popolare din Arad:

Aloisiu Steigerwald, președinte.

Paul Erdős

Carol Grabner

Iancu Ileana

Gustav Tagányi

Az Aradi Ipar- és Népbank felügyelő-bizottságának jelentése az 1923. üzletéről.

TISZTELT KÖZGYÜLÉS!

A kereskedelmi törvény és az intézeti alapszabályokban előírt kötelességünknek megfelelően, az intézet ügykezelését a lefolyt üzletévben megtartott vizsgálatunk alkalmával gondosan ellenőrizvén, tisztelettel jelentjük, hogy az intézet kezelése alatt álló pénz- és értékkészlet a szabályosan vezetett könyvekkel mindenkor egyezően és hiány nélkül találtuk.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1923. évi zárszámadásokat, valamint az eredményszámát, a helyesen lezárt könyvek és zárszámadások alapján a törvény és alapszabályoknak megfelelően összeállítottaknak találtuk és elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak az 1923. évi 1,194.844.78 lei nyereség felosztására vonatkozó javaslatát.

Indítványozzuk emeljük, hogy az igazgatóságnak az 1923. üzletévvel vonatkozólag a felmentvény megadására és ugyanezt a saját részünkre kérjük.

Kelt Aradon, 1924. évi március hó 10-én.

Az Aradi Ipar- és Népbank felügyelő-bizottsága:

Erdős Pál

Grabner Károly

Iancu Ileana

Tagányi Gusztáv

Dr. FERENCZI
fogorvosi rendelője
ARAD, Str. Eminescu 10.
(Deák Ferenc-u. 39.)

Jó és olcsó szöveteket vásárolhat Eiselénél

ARAD, Str. Matfau (Fossey-u.) Hunyadi-palota.
Ameddig a készlet tart: Jó minőségű szövet
Lej. 250. — Jó minőségű mosó dala. Lej. 40 l

D.M. Ganz Frida
vizsgázott fogász 726
fogászati rendelője,
ARAD, Str. Moisa Nioara (Petőfi-u.) 7.

7 láb hosszú
tölgy szőlőkaró

waggontételekben kapható Cermeiu állomásról. 1924

Aradvidéki Fatermelő R.-T.
Arad, Sul. Gen. Dragalina No. 4.

Egy előkelő sanatorium

tisztasága és rendje fogadja az embert ott, ahol a három csillagos UHU cikóriakávé gyártják. Annak ellenére, hogy a hatalmas géporrások — az emberi találékonyság csodái — a nyers cikóriából órák alatt aprított, szárított, pórkölt és csomagolt három csillagos UHU kávé készítenek. Az UHU kávégyár Európa legelőkeltebben berendezett pólkávégyára.

Köbányai Polgári Söröző és Szent István Tapszerművek R.-T.

Szőllős háztelkek és házak, telkek:

24,000 Lejtől 50,000 Lejig, házak 55,000, 85,000, 86,000 Lejig, részletként is eladó. — Magánháza 4 szobás lakással 210,000 Lej, bérház 5 lakással 80,000 Lejig átvethető, 10 lakással bérház 200,000 Lejig átvethető. — Eszeletes modern bérház 5 parkettás elfoglalható lakással eladó. Értekezés díjtalan Argumánál, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.)

